

НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ СЪОТВЕТСТВИЕТО НА МАШИНИТЕ

В сила от 29.12.2009 г.

Приета с ПМС № 140 от 19.06.2008 г.

Обн. ДВ. бр.61 от 8 Юли 2008г., попр. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008г., изм. ДВ. бр.48 от 25 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.50 от 17 Юни 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.87 от 31 Октомври 2017г.

Част първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят:

1. съществените изисквания към машините;
2. процедурите за оценяване и начините за удостоверяване съответствието на машините със съществените изисквания към тях;
3. редът за издаване на разрешения за оценяване съответствието на машините и проверки за спазване на условията, при които е издадено разрешението.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага за:

1. машини;
2. сменяеми съоръжения;
3. защитни елементи;
4. товароухващащи приспособления;
5. вериги, въжета и ремъци;
6. демонтируеми съоръжения за механично предаване на въртящ момент;
7. частично комплектувани машини.

(2) Наредбата не се прилага за:

1. защитните елементи, предназначени да бъдат използвани като резервни части за замяна и предоставяни от производителя на оригиналната машина;
2. специалните съоръжения за ползване на панаири и/или увеселителни паркове;
3. машините, специално създадени и използвани за ядрени цели и чийто отказ може да доведе до изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда;

4. оръжията, включително огнестрелните оръжия;

5. следните средства за транспорт:

а) земеделски или горски трактори от категории Т1, Т2 и Т3 по смисъла на Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника или съгласно националното законодателство на другите държави членки, въвеждащо разпоредбите на Директива 2003/37/ЕО относно одобряване на типа на земеделски и горски трактори, техните ремаркета и сменяеми теглени машини заедно с техните системи, компоненти и отделни технически възли и заменяща Директива 74/150/ЕИО (ОВ, L 171 (09.07.2003), р. 1 - 80), с изключение на машините, монтирани на тях;

б) моторните превозни средства и техните ремаркета по смисъла на Наредба № 60 от 2003 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета (обн., ДВ, бр. 59 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 46 от 2006 г. и бр. 12 от 2007 г.) или съгласно националното законодателство на другите държави членки, въвеждащо разпоредбите на Директива 70/156/ЕИО относно одобряване на типа на моторни превозни средства и техните ремаркета

(ОВ, L 42 (23.02.1970), р. 1), с изключение на машините, монтирани на тях;

в) дву- и триколесните моторни превозни средства по смисъла на Наредба № 117 от 2005 г. за одобряване на типа на нови дву- и триколесни моторни превозни средства (ДВ, бр. 12 от 2005 г.) или съгласно националното законодателство на другите държави членки, въвеждащо разпоредбите на Директива 2002/24/ЕО относно одобряване на типа на нови дву- и триколесни моторни превозни средства (ОВ, L 124 (09.05.2002), р. 1), с изключение на машините, монтирани на тях;

г) моторните превозни средства, предназначени за състезателни цели;

д) средствата за транспорт по въздух, вода и по железопътни мрежи с изключение на машините, монтирани на тях;

6. морските плавателни съдове и подвижните плаващи съоръжения, както и машините, монтирани на тях;

7. машините, специално проектирани и конструирани за военни и полицейски цели;

8. машините, специално проектирани и конструирани за временно използване при научни изследвания в лаборатории;

9. минни подемници;

10. сценични съоръжения за преместване на актьори по време на художествени представления;

11. следните електрически и електронни съоръжения по смисъла на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението, приета с Постановление № 182 на Министерския съвет от 2001 г. (обн., ДВ, бр. 62 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2003 г., бр. 24 и 40 от 2006 г. и бр. 37 от 2007 г.) или съгласно националното законодателство на другите държави членки, въвеждащо разпоредбите на Директива 2006/95/ЕИО относно електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението (ОВ, L 374 (27.12.2006), р. 10):

а) битови електрически уреди за домакинска употреба;

б) аудио- и видеосъоръжения;

в) информационно-технологични съоръжения;

г) обикновени канцеларски машини;

д) комутационни апарати за управление и за разпределение на ниско напрежение;

е) електродвигатели;

12. следните електрически съоръжения за високо напрежение:

а) комутационни апарати за управление и за разпределение на високо напрежение;

б) трансформатори.

Чл. 3. Когато рисковете от машини, определени в наредбата, са изцяло или частично обхванати от други нормативни актове, въвеждащи директиви на Европейския съюз, се прилагат разпоредбите на тези актове по отношение на тези рискове.

Чл. 4. Машините и частично комплектуваните машини се пускат на пазара и/или в действие, когато отговарят на отнасящите се до тях разпоредби на наредбата, не застрашават здравето и безопасността на хората, безопасността на домашните животни, опазването на околната среда и вещите и са правилно монтирани, поддържани и използвани по предназначението им или при предвидими в разумни граници условия.

Чл. 5. (1) Производителят или неговият упълномощен представител пуска на пазара и/или в действие машини, които:

1. съответстват на съществените изисквания, приложими към тях съгласно част втора;
2. имат техническо досие или техническа документация съгласно приложение № 5;
3. са придружени с приложени към машината необходими инструкции;
4. са с оценено съответствие съгласно една от процедурите по чл. 208 - 210;
5. са придружени с приложена към машината ЕО декларация за съответствие съгласно приложение № 1, т. 1;

б. имат нанесена маркировка за съответствие "СЕ" съгласно чл. 10.

(2) Производителят или неговият упълномощен представител пуска на пазара частично комплектуваната машина след прилагане на процедурата по чл. 212.

(3) Позоваванията на прилаганите директиви, така както са обнародвани в "[Официален вестник](#)" на Европейския съюз, се указват в ЕО декларацията за съответствие.

Чл. 6. (1) Когато машините са с нанесена маркировка за съответствие съгласно Наредбата за маркировката за съответствие, приета с Постановление № 191 на Министерския съвет от 2005 г. (обн., ДВ, бр. 69 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 66 от 2006 г.), и са придружени с ЕО декларация за съответствие съгласно приложение № 1, т. 1, се приема, че отговарят на изискванията на наредбата.

(2) Когато машините са произведени в съответствие с хармонизирани европейски стандарти и тези стандарти обхващат едно или повече от съществените изисквания за безопасност, се приема, че машините отговарят на съответните съществени изисквания.

Чл. 7. Когато производителят, неговият упълномощен представител или нотифицираните органи установят, че някой от стандартите по чл. 6, ал. 2 не покрива напълно съществените изисквания, определени в част втора, те информират незабавно председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН).

Чл. 8. В случаите по чл. 7 председателят на ДАМТН прилага процедурата по чл. 30и от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП).

Чл. 9. Когато при монтиране или използване на машината се налагат промени в конструкцията ѝ, за да се спазят изискванията на законодателството, свързано със здравословни и безопасни условия на труд, тези промени трябва да са в съответствие с изискванията на наредбата.

Чл. 10. (1) Производителят или неговият упълномощен представител нанася СЕ маркировка върху машините съгласно Наредбата за маркировката за съответствие.

(2) Маркировката "СЕ" се поставя в непосредствена близост до името на производителя или на неговия упълномощен представител чрез използване на същата технология.

(3) Когато е приложена процедурата по цялостно осигуряване на качеството, предвидена в чл. 209, т. 3 и в чл. 210, т. 2, непосредствено до маркировката "СЕ" се поставя идентификационният номер на нотифицирания орган.

(4) Забранява се поставянето на машините на маркировки, знаци или надписи, които има вероятност да въведат в заблуждение трети лица относно значението или графичната форма на маркировката "СЕ" или относно и двете едновременно. На машините може да бъде поставена всяка друга маркировка, при условие че не се нарушават видимостта, четливостта и значението на маркировката "СЕ".

(5) Като несъответстваща маркировка се приема:

1. поставянето на маркировката "СЕ" по силата на наредбата на продукти, по

отношение на които тя не се прилага;

2. липсата на маркировка "СЕ" и/или на ЕО декларация за съответствие за определена машина;

3. поставянето на определена машина на маркировка, която е различна от маркировката "СЕ" и която е забранена по силата на ал. 4.

(6) (Попр. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) Когато председателят на ДАМТН установи наличие на маркировка, която не отговаря на съответните разпоредби на наредбата, производителят или неговият упълномощен представител е задължен да приведе продукта в съответствие с тях и да преустанови нарушението.

(7) (Попр. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) Ако несъответствието продължава, председателят на ДАМТН предприема всички подходящи мерки за ограничаване или забрана на пускането на пазара на въпросния продукт или осигурява изтеглянето му от пазара в съответствие с процедурата, предвидена в чл. 30и ЗТИП.

Част втора.

СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИТЕ

Глава първа.

ОБЩИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОЕКТИРАНЕТО И ИЗРАБОТВАНЕТО НА МАШИНИТЕ

Раздел I.

Общи принципи

Чл. 11. (1) Задълженията, които произтичат от съществените изисквания към машината, възникват, когато съществува риск при използването ѝ при условията, предвидени от производителя или неговия упълномощен представител.

(2) Производителят или неговият упълномощен представител оценява рисковете и в зависимост от тях определя приложимите съществени изисквания към машината, които трябва да спазва при проектирането и изработването ѝ.

(3) Производителят или неговият упълномощен представител чрез многократно оценяване и намаляване на риска:

1. определя пределните параметри на машината, включващи нейното предвидено използване и всяко разумно предвидимо неправилно използване;

2. идентифицира опасностите, които могат да бъдат предизвикани от машината, и свързаните с тях опасни ситуации;

3. прави оценка на рисковете, като отчита сериозността на евентуално нараняване или увреждане на здравето и вероятността за тяхното възникване;

4. прави оценка на рисковете с цел да определи дали е необходимо намаляването им;

5. премахва опасностите или намалява рисковете, свързани с тези опасности, като прилага мерките за защита по чл. 14 в последователността, определена в чл. 15.

(4) Задълженията, предвидени от съществените изисквания, се прилагат само когато съответната опасност съществува за разглежданата машина, когато тя се използва както по предназначение, така и при предвидими извънредни ситуации.

(5) При всички положения производителят или неговият упълномощен представител прилага принципите за осигуряване на безопасността, предвидени в чл. 14 - 18, и задълженията относно маркирането на машините и инструкцията за експлоатация, предвидени в чл. 111 и 112.

Чл. 12. Когато равнището на техниката не дава възможност на производителя да приложи напълно съществените изисквания, определени с наредбата, той проектира и изработва машината така, че те да са постигнати във възможно най-висока степен.

Чл. 13. (Доп. - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) При проектирането на машината производителят спазва общите съществени изисквания по тази глава, както и съответните допълнителни изисквания за определени категории машини в зависимост от резултатите от оценката на рисковете, извършена в съответствие с чл. 11. Съществените изисквания, свързани с опазването на околната среда, се прилагат само за машините, посочени в глава втора, раздел V.

Раздел II.

Принципи за осигуряване на безопасността

Чл. 14. (1) Машината се проектира и изработва така, че да отговаря на предназначението си и да може да функционира, да бъде настройвана и поддържана без излагане хора на риск, когато тези действия се изпълняват при предвидените от производителя условия. Всяка разумно предвидима неправилна експлоатация трябва да бъде взета предвид от производителя.

(2) Целта трябва да бъде отстраняване на всеки риск от злополука по време на предвидения жизнен цикъл на машината, включително етапите на транспортиране, монтаж, демонтаж, извеждане от експлоатация и бракуване.

Чл. 15. При избора на най-подходящите решения производителят или неговият упълномощен представител прилага последователно следните принципи:

1. отстраняване или намаляване на рисковете, доколкото е възможно (осигуряване на безопасността при проектирането и изработването на машината);
2. предприемане на необходимите предпазни мерки по отношение на рисковете, които не могат да бъдат отстранени;
3. информирание на потребителите за остатъчните рискове, дължащи се на непълната ефективност на приетите предпазни мерки, посочване на необходимост от специално обучение и определяне на необходимостта от осигуряване на лични предпазни средства.

Чл. 16. (1) При проектирането и изработването на машината и при съставянето на инструкцията за експлоатация производителят или неговият упълномощен представител трябва да предвиди не само нормалната експлоатация на машината, но също и всяка разумно предвидима неправилна експлоатация.

(2) Машината се проектира и изработва така, че неправилното ѝ използване да бъде предотвратено, ако това може да създаде риск. При необходимост в инструкцията за експлоатация се съдържа информация за потребителя за случаите, които практиката е показала, че могат да се появят, в които машината не трябва да се използва.

Чл. 17. Машината се проектира и изработва така, че да се вземат предвид ограниченията, които се налагат на оператора поради необходимо или предвидимо използване на лични предпазни средства.

Чл. 18. Машината се доставя с всички специални технически средства и

принадлежности, които са необходими, за да бъде настройвана, поддържана и използвана безопасно.

Чл. 19. Материалите, вложени при създаване на машината, или продуктите, употребявани или получаващи се при използването ѝ, не трябва да застрашават безопасността или здравето на хората. При използване на флуиди машината се проектира и изработва така, че рисковете при пълнене, използване, повторна употреба или източване да бъдат избегнати.

Чл. 20. (1) Производителят предоставя машината със собствено осветление, подходящо за съответните операции, ако при нормална осветеност липсата му би създала риск.

(2) Не се допускат засенчени места, които биха причинили затруднения, дразнещи заслепявания и опасни стробоскопични ефекти, дължащи се на осветлението на машината.

(3) Вътрешните части, за които се изисква честа проверка, и местата за настройване и техническо обслужване трябва да имат подходящо осветление.

Чл. 21. (1) Машината или всяка нейна съставна част трябва:

1. да може да бъде повдигана и транспортирана безопасно;
2. да бъде проектирана така, че да се опакова и складира безопасно и без да се поврежда.

(2) По време на транспортирането на машината и/или на нейните съставни части не трябва да са възможни непредвидени движения, нито да възникват опасности, дължащи се на нейната неустойчивост, когато машината и/или нейните съставни части се повдигат или транспортират съгласно инструкцията за експлоатация.

Чл. 22. Когато размерите, формата или съставните части на машината не позволяват да бъде премествана ръчно, тя трябва:

1. да е съоръжена с товароухващащи приспособления, или
2. да е проектирана така, че да може да бъде снабдявана с приспособленията по т. 1, или
3. да има такава форма, че при повдигане и транспортиране да могат да се ползват стандартни товароухващащи приспособления.

Чл. 23. (1) Когато е предвидено машината или някоя от съставните ѝ части да се преместват ръчно, те трябва да са лесноподвижни или да са снабдени с устройства за захващане, осигуряващи безопасното им преместване.

(2) Производителят предвижда специални мерки при повдигане или преместване на инструменти и/или на части от машината, които въпреки незначителното си тегло могат да бъдат опасни.

Чл. 24. Машината се проектира и изработва така, че при предвидените условия на експлоатация нивото на дискомфорт, умора, физически и психически стрес на оператора да бъде минимално, като се отчитат следните ергономични принципи:

1. предвиждане на разнообразието от физическите размери на операторите, силовите им възможности и издръжливост;
2. осигуряване на достатъчно пространство за движенията на различните части на тялото на оператора;
3. избягване на възможността машината да определя ритъма на работа;
4. избягване на необходимостта от наблюдение, което налага продължителна

концентрация;

5. адаптиране на връзката "човек-машина" спрямо предвидимите характеристики на операторите.

Чл. 25. Работното място се проектира и изработва така, че да се избегне всеки риск, дължащ се на вредни емисии от отработени газове и/или на недостиг на кислород.

Чл. 26. Когато машината е предназначена да бъде използвана в опасна среда, представляваща риск за здравето и безопасността на оператора, или когато машината създава опасна среда, се предвиждат подходящи средства за осигуряване на добри условия за работа на оператора и за защитата му срещу всяка предвидима опасност.

Чл. 27. (1) Когато е необходимо, работното място да се съоръжи с подходяща кабина, която се проектира, изработва и/или оборудва така, че да отговаря на изискванията на чл. 25 и 26 и да има изход за бързо евакуиране.

(2) Когато е необходимо, производителят снабдява кабината по ал. 1 с аварийен изход, намиращ се в посока, различна от нормалния ѝ изход.

Чл. 28. (1) Работните места, които са неделима част от машината, се проектират с възможност за монтиране на седалки при необходимост и когато условията на работа го позволяват.

(2) Когато е предвидено операторът да бъде в седнало положение по време на работа, седалката се доставя заедно с машината.

Чл. 29. (1) Седалката се проектира и изработва така, че:

1. да осигурява стабилното положение на оператора;
2. вибрациите, които се предават на оператора, да бъдат намалени до най-ниското разумно предвидимо ниво;
3. захващането ѝ към машината да издържа на всички натоварвания, на които може да бъде подложена;
4. разстоянието, което я разделя от органите за управление, да бъде регулируемо.

(2) Когато под краката на оператора няма под, се предвиждат стъпки с предпазваща от хлъзгане повърхност.

Раздел III. Системи за управление

Чл. 30. Системите за управление се проектират и изработват така, че да предотвратяват възникването на опасни ситуации и да отговарят най-малко на следните изисквания:

1. да издържат на очакваните натоварвания при нормално използване и при външни въздействия;
2. неизправност на хардуера или на програмното осигуряване на системата за управление да не води до възникване на опасна ситуация;
3. грешки в логиката на системата за управление да не водят до възникване на опасна ситуация;
4. разумно предвидима човешка грешка по време на функционирането на машината да не води до възникване на опасна ситуация.

Чл. 31. С цел предотвратяване възникването на опасни ситуации при проектирането и изработването на машината производителят да се съобразява със следните изисквания:

1. машината да не се задейства неочаквано;
2. параметрите на машината да не се променят, без да бъде подадена съответната команда;
3. машината да не се възпрепятства да преустановява действието си, когато е подадена команда за това;
4. подвижните елементи на машината или държана от нея част да не падат или да не бъдат изхвърляни;
5. автоматичното или ръчното спиране на движението на подвижните елементи да не бъде възпрепятствано;
6. предпазните устройства да останат напълно ефективни или да подадат команда за спиране;
7. свързаните с безопасността части на системата за управление да се задействат съгласувано към всички елементи на дадена съвкупност от машини и/или на частично комплектувани машини;
8. при използване на дистанционно управление, когато не са получени правилните сигнали от устройството за управление и по-специално в случай на прекъсване на връзката, автоматичното спиране да се задейства.

Чл. 32. (1) Органите за управление се проектират, изработват и разполагат така, че:

1. движението им да е в съответствие с предвидения ефект;
 2. тяхното задействане да е сигурно, без колебание или загуба на време и без двусмислие и да не създава допълнителни рискове;
 3. когато желаното действие може да породи риск, то да не се осъществи без съзнателно преднамерено задействане;
 4. да издържат на предвидимите натоварвания, по-специално устройствата за аварийно спиране, които могат да бъдат подложени на значителни натоварвания.
- (2) Органите за управление се разполагат извън опасните зони с изключение на устройства за аварийно спиране и пулт за обучение на работи.
- (3) Органите за управление трябва да са ясно видими и разпознаваеми, като при необходимост могат да се използват пиктограми.

Чл. 33. Когато орган за управление е проектиран и изработен да изпълнява различни функции, действието, което се изпълнява, трябва да бъде ясно визуално показано, а при необходимост - да подлежи на потвърждение.

Чл. 34. Органите за управление трябва да имат такава конфигурация, че тяхното разположение, посока на преместване и съпротивление при работа да са съвместими с изпълняваното действие, като се вземат предвид ергономичните принципи.

Чл. 35. (1) Машината се снабдява с устройствата за сигнализация, необходими за безопасното ѝ функциониране.

(2) Операторът трябва да има възможност да чете указанията на устройствата по ал. 1 от пулта си за управление.

Чл. 36. Системата за управление се проектира и изработва така, че когато има изложени на опасност лица, пускането на машината да е невъзможно или операторът от работното си

място да е сигурен, че няма изложени на опасност лица.

Чл. 37. (1) Когато изискванията на чл. 33 - 36 не са приложими, преди пускането в действие на машината се подава звук и/или светлинен сигнал.

(2) Изложените на опасност лица трябва да имат време да напуснат опасната зона или да предотвратят пускането на машината.

Чл. 38. (1) Машината се проектира така, че когато е необходимо, да се управлява само от пултовете за управление, разположени в едно или няколко предварително определени места или зони.

(2) Когато има няколко пулта за управление, системата за управление се проектира така, че използването на един от тях да възпрепятства използването на останалите с изключение на устройствата за аварийно спиране.

(3) Когато машината разполага с няколко работни места, всяко от тях трябва да е снабдено с необходимите органи за управление, без това да затруднява работата на операторите или да създава възможност да се поставят един друг в опасна ситуация.

Чл. 39. (1) Машината се проектира и изработва така, че пускането ѝ в действие да е възможно само чрез съзнателно задействане на предвидения за целта орган за управление.

(2) Изискването по ал. 1 е приложимо в случаите, когато:

1. машината се стартира повторно след спиране независимо от причината;
2. се извършва значителна промяна в условията на работа на машината.

(3) Повторното пускане в действие или промяната в условията на работа може да бъде извършено чрез съзнателно задействане на орган за управление, който е различен от предвидения за целта орган за управление, при условие че това не води до възникване на опасна ситуация.

Чл. 40. Пускането в действие, повторното пускане в действие след спиране или промяната на условията на работа на машина, която функционира в автоматичен цикъл, могат да се извършват без намеса, при условие че това не води до възникване на опасна ситуация.

Чл. 41. Когато машината е оборудвана с няколко командни органа за пускане в действие, се предвиждат допълнителни устройства, за да се избегнат рискове от взаимното поставяне в опасност на операторите.

Чл. 42. Когато от съображения за безопасност се налага пускането в действие и/или спирането на машината да се извършват в определена последователност, се предвиждат съответни устройства, за да се гарантира, че тези операции ще се изпълняват точно.

Чл. 43. (1) На машината се предвижда орган за управление, който да позволява пълното ѝ и безопасно спиране.

(2) На всяко работно място се предвижда орган за управление, чрез който в зависимост от съществуващите рискове се преустановяват някои или всички функции на машината по начин, осигуряващ безопасното ѝ състояние.

Чл. 44. (1) Командата за спиране на машината трябва да има предимство пред командите за пускане в действие.

(2) Енергозахранването на задвижващите механизми трябва да бъде прекъснато след

спирането на машината или на функциите ѝ, които биха могли да доведат до опасност.

Чл. 45. Когато по оперативни причини командата за спиране не прекъсва енергозахранването на задвижващите механизми, спрялото положение трябва да бъде контролирано и поддържано.

Чл. 46. (1) Машината трябва да има едно или повече устройства за аварийно спиране, чрез които да се избягват започващи опасности или такива, които могат да възникнат впоследствие.

(2) Изискването на ал. 1 не се прилага за:

1. машините, при които устройствата за аварийно спиране не биха намалили риска поради една от следните причини:

а) времето, необходимо за спиране, не може да бъде намалено с устройството за аварийно спиране;

б) предприетите специални мерки не биха могли да предотвратят риска;

в) няма да позволи да се предприемат необходимите специални мерки;

2. преносими ръчно държани и/или ръчно водими машини.

Чл. 47. Устройството за аварийно спиране трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да има ясно разпознаваеми, ясно видими и бързодостъпни органи за управление;

2. да предизвиква спирането на опасните процеси възможно най-бързо, без да създава допълнителни рискове;

3. да задейства или да позволява задействането на определени защитни функции, когато е необходимо.

Чл. 48. (1) Органът за аварийно спиране се включва или преустановява действието си чрез подаване на команда за спиране.

(2) Командата по ал. 1 трябва да се поддържа чрез включване на устройството за аварийно спиране, докато не бъде освободена умишлено.

(3) Само чрез съзнателно действие трябва да е възможно изключването на устройството.

(4) Изключването на устройството за аварийно спиране не трябва да задейства отново машината, а само да дава възможност за задействането ѝ.

(5) Устройството за аварийно спиране трябва да подпомага другите мерки за защита на машината, а не да ги замества.

Чл. 49. Машината се проектира и изработва така, че да притежава действаща функция за аварийно спиране независимо от работния ѝ режим.

Чл. 50. Когато машина или части от машини са предвидени да функционират съвместно, машината се проектира и изработва така, че командите за спиране, включително за аварийно спиране, да преустановяват действието на машината и на свързаните с нея съоръжения, когато продължаващото им функциониране може да създаде риск.

Чл. 51. Избраният режим на управление или на функциониране на машината трябва да има предимство пред останалите режими на управление или на функциониране с изключение на режима на аварийно спиране.

Чл. 52. (1) Когато машината е проектирана и изработена за използване в няколко режима на управление или на функциониране, изискващи различни мерки за защита и/или работни процедури, тя трябва да е снабдена с превключвател на режими на управление или на функциониране, който да може да се застопорява във всяко положение.

(2) Всяко положение на превключвателя трябва да е ясно разпознаваемо и да отговаря само на един режим на управление или функциониране.

(3) Превключвателят може да бъде заменен с други начини за избор на режима, които да позволяват някои функции на машината да се изпълняват само от определени категории оператори.

Чл. 53. Когато за определени операции е предвидено машината да функционира, въпреки че някой от защитните ѝ елементи е преместен или премахнат, и/или изключен, превключвателят на режимите на управление или на функциониране трябва едновременно:

1. да изключи всички останали режими на управление или на функциониране;
2. да позволява задействането на опасните функции само посредством органа за управление, който изисква постоянно задействане;
3. да позволява задействането на опасните функции само при условия на намален риск, като се избягва всяка опасност, произтичаща от взаимносвързани последователности на работа;
4. да предотвратява всяко задействане на опасните функции чрез умишлено или инцидентно действие върху сензорите на машината.

Чл. 54. (1) Когато изискванията на чл. 53 не могат да бъдат изпълнени едновременно, превключвателят на режимите на управление или на функциониране трябва да активизира други мерки за защита.

(2) Мерките за защита по ал. 1 се проектират и изработват така, че да осигурят безопасна работна зона.

Чл. 55. Машината се проектира и изработва така, че операторът да е в състояние да управлява действието на частите, по които работи, от пулта за настройване.

Чл. 56. Прекъсване в енергозахранването, възстановяване след прекъсването или каквото и да е изменение в енергозахранването на машината не трябва да води до възникване на опасни ситуации.

Чл. 57. С цел осигуряване на безопасността при работа с машините в случай на отказ или колебания в енергозахранването те трябва да отговарят на следните особени изисквания:

1. машината да не се задейства неочаквано;
2. параметрите на машината да не се променят, без да бъде подадена команда за това, когато тази промяна може да доведе до възникване на опасност;
3. машината да преустанови действието си, когато е подадена команда за спиране;
4. нито една подвижна или държана от машината част да не пада или да не бъде изхвърляна;
5. автоматичното или ръчното спиране на движението на подвижните части да не бъде възпрепятствано;
6. защитните прегради да останат напълно ефективни или да подадат команда за спиране.

Раздел IV.

Предпазване от механични рискове

Чл. 58. Машината, нейните съставни части и оборудването ѝ трябва да са достатъчно устойчиви, за да се избегне рискът от преобръщане, падане или възникване на неконтролирани движения по време на транспортиране, монтиране или всяко друго действие.

Чл. 59. Когато формата на машината или начинът, по който е предназначена да бъде инсталирана, не осигуряват необходимата устойчивост, се предвиждат подходящи средства за закрепване, които се посочват в инструкцията за експлоатация.

Чл. 60. Частите на машината и връзките помежду им трябва да издържат натоварванията, на които са подложени по време на използване.

Чл. 61. Материалите, от които са направени частите на машината, трябва да не се влияят от специфичните характеристики на работната среда, предвидена от производителя или от неговия упълномощен представител, по-специално по отношение на явленията умора, стареене, корозия и абразивно износване.

Чл. 62. В инструкцията за експлоатация се посочват видът и честотата на контролните проверки и на операциите по поддръжка, необходими за безопасността, а когато е подходящо - частите, подложени на износване, и критериите за подмяната им.

Чл. 63. Когато съществува остатъчен риск от счупване или разрушаване независимо от предприетите мерки, съответните части трябва да бъдат монтирани, разположени и/или обезопасени така, че в случай на счупване отделните парчета да не се откъсват или да се задържат, за да се предотвратят опасни ситуации.

Чл. 64. (1) Твърдите или гъвкавите тръбопроводи, които транспортират флуиди, особено под високо налягане, трябва да издържат предвидените вътрешни и външни натоварвания.

(2) Тръбопроводите по ал. 1 трябва да бъдат здраво закрепени и/или защитени така, че при спукване да не предизвикват опасност.

Чл. 65. Когато материалът за обработка се подава автоматично към инструмента, се изпълняват следните условия, за да се избегне възникването на опасност за хората:

1. инструментът да е достигнал до нормални работни условия по време на допира на обработвания детайл с него;
2. при задвижване и/или спиране на инструмент (умишлено или инцидентно) движението за подаване на материала и движението на инструмента да бъдат синхронизирани.

Чл. 66. Машината се обезопасява срещу падащи или изхвърлени предмети, като се вземат съответните мерки.

Чл. 67. Достъпните части на машината трябва, доколкото функцията им позволява, да нямат остри ръбове и ъгли или грапави повърхнини, които могат да причинят наранявания.

Чл. 68. (1) Когато машината е предвидена да изпълнява няколко различни операции с ръчно преместване на детайла между всяка операция (комбинирана машина), тя се проектира и

изработва така, че да позволява всяка част да се използва поотделно и същевременно останалите части да не създават риск за изложените на опасност лица.

(2) С цел постигане изискването на ал. 1 всяка част, която не е обезопасена, трябва да се задейства и спира поотделно.

Чл. 69. Когато машината извършва операции при различни условия на използване, тя се проектира и изработва така, че тези условия да могат да се избират и настройват безопасно и надеждно.

Чл. 70. Движещите се части на машината се проектират и изработват така, че да се избегне рискът от контакт, който би могъл да доведе до злополуки, или когато този риск не може да бъде напълно предотвратен, частите да се комплектуват с предпазни устройства или защитни прегради.

Чл. 71. (1) Необходимо е да се вземат всички предпазни мерки, за да се предотврати блокиране на движещите се работни части.

(2) Когато независимо от предприетите мерки по ал. 1 съществува вероятност от блокиране, се осигуряват специални предпазни устройства и инструменти, когато е приложимо, така че да се гарантира безопасно деблокиране.

(3) В инструкцията за експлоатация и когато е приложимо, в обозначение върху машината се описват предпазните устройства по ал. 2, както и начинът на употребата им.

Чл. 72. (1) Защитните прегради и предпазните устройства, проектирани да предпазват хората от опасности, от трансмисии, трябва да бъдат:

1. неподвижни защитни прегради, посочени в чл. 76, или
2. подвижни защитни прегради с блокировка, посочени в чл. 77, когато се предвижда многократен достъп.

(2) Защитните прегради или предпазните устройства, проектирани да предпазват хората срещу опасностите, създадени от движещите се части, които участват пряко в работния процес, трябва да бъдат:

1. неподвижни защитните прегради, предвидени в чл. 76, или
2. подвижни защитни прегради с блокировка, посочени в чл. 77, или
3. предпазни устройства, посочени в чл. 81 и 82, или
4. комбинация от изброените в т. 1, 2 и 3.

Чл. 73. Когато някои от движещите се части, които директно участват в работния процес, не могат да бъдат изцяло или частично недостъпни по време на работа поради необходимостта от извършване на операции, изискващи намеса на оператора, те трябва да бъдат съоръжени със:

1. неподвижни или подвижни защитни прегради с блокировка, предотвратяващи достъпа до онези участъци от частите, които не се използват при работата;
2. регулируеми защитни прегради, посочени в чл. 80, ограничаващи достъпа до участъците от движещите се части, до които е необходимо да има достъп.

Чл. 74. (1) Когато машинна част преустанови работа, всяко отклонение от това положение трябва да бъде предотвратено независимо от причината, с изключение на действие върху органите за управление.

(2) Отклонението по ал. 1 е допустимо в случаите, когато не представлява опасност.

Раздел V.

Изисквания към защитните прегради и предпазните устройства

Чл. 75. (1) Защитните прегради и предпазните устройства се проектират и изработват така, че:

1. да имат здрава конструкция;
2. да са здраво закрепени към мястото си;
3. да не предизвикват допълнителна опасност;
4. да не могат да бъдат лесно елиминирани или приведени в неработоспособно състояние;
5. да са разположени на подходящо разстояние от опасната зона;
6. да ограничават във възможно най-малка степен наблюдението на работния процес;
7. да позволяват извършването на дейностите, необходими за поставяне и/или смяна на инструментите, както и за поддръжката, като достъпът се ограничава само до мястото, в което се извършва работата, и по възможност без демонтиране на предпазителя или предпазното устройство.

(2) Защитните прегради по възможност трябва да осигуряват защита срещу изхвърлянето или падането на материали или предмети, както и срещу предизвикани от машината емисии.

Чл. 76. (1) Неподвижните защитни прегради се захващат с помощта на системи, които могат да се отворят или демонтират само с помощта на инструменти.

(2) При демонтаж на защитните прегради закрепващите системи трябва да останат закрепени към защитните прегради или машината.

(3) Защитните прегради, когато е възможно, не трябва да останат на мястото си без закрепващите им елементи.

Чл. 77. (1) Подвижните защитни прегради с блокировка се проектират и изработват така, че:

1. да останат свързани с машината, когато са отворени;
2. да могат да бъдат регулирани само чрез преднамерено действие.

(2) Подвижните защитни прегради се свързват с устройство за заключване, което:

1. не позволява задействането на опасните функции на машината, докато преградите бъдат затворени;
2. подава команда за спиране след отварянето на преградите.

Чл. 78. Когато съществува вероятност операторът да достигне опасната зона, преди да е преустановен рискът от опасното действие на машината, подвижните защитни прегради трябва да са съоръжени с устройството за заключване в допълнение към блокировъчното устройство, което:

1. да не позволява задействането на опасните функции на машината, докато подвижната защитна преграда не бъде затворена и заключена;
2. да задържа подвижната защитна преграда затворена и заключена, докато не бъде преустановен рискът от опасното действие на машината.

Чл. 79. Подвижните защитни прегради с блокировка трябва да са проектирани така, че при липса или в случай на неизправност на един от техните компоненти да предотвратят

задействането или да предизвикат спирането на опасните функции на машината.

Чл. 80. Регулируемите защитни прегради, ограничаващи достъпа до зоните на движещите се части, които са безусловно необходими за работата, се проектират и изработват така, че:

1. да се настройват ръчно или автоматично в зависимост от вида на извършваната работа;
2. да се настройват лесно без използването на инструмент.

Чл. 81. Предпазните устройства се проектират и включват в системата за управление така, че:

1. движещите се части да не се задействат, докато операторът има достъп до тях;
2. движещите се части да не са достъпни, когато се движат;
3. при липса или в случай на неизправност на един от компонентите им да се предотврати задействането или да се предизвика спирането на движещите се части.

Чл. 82. Предпазните устройства се проектират и изработват така, че да се регулират само с преднамерено действие.

Раздел VI.

Рискове, предизвикани от други опасности

Чл. 83. Когато машината е с електрическо захранване, тя се проектира, изработва и оборудва така, че да бъдат или да могат да бъдат предотвратени всички рискове, породени от електрозахранването.

Чл. 84. (1) Изискванията относно безопасността, предвидени в Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението, или в националното законодателство на другите държави членки, въвеждащо разпоредбите на Директива 2006/95/ЕИО, се прилагат по отношение на машините.

(2) Задълженията за оценяване на съответствието и пускането на пазара и/или пускането в действие на машините относно рисковете от електрическо естество се регулират с наредбата.

Чл. 85. Машината се проектира и изработва така, че да предотвратява или ограничава натрупването на потенциално опасни електростатични заряди и/или да бъде оборудвана със средства за отвеждането им.

Чл. 86. Когато машината се захранва с енергия, различна от електрическата, тя се проектира, изработва и комплектува така, че да се избегнат всички потенциални опасности, свързани с този вид енергия.

Чл. 87. (1) При проектирането и изработването на части от машината трябва да се елиминира рискът от допускане на грешки при монтажа или демонтажа им, които могат да създадат опасност.

(2) Когато съществува риск от грешка при монтажа или демонтажа, се нанася информация върху частите и/или върху корпусите, в които те се монтират. Подобна

информацията се нанася и върху движещите се части и/или техните корпуси, когато трябва да се обозначи посоката на движение, за да се избегне възникването на опасност.

(3) При необходимост в инструкцията за експлоатация се посочва допълнителна информация относно рисковете, посочени в ал. 1 и 2.

Чл. 88. (1) При проектирането и изработването на части от машината, трябва да се елиминира възможността от погрешното им свързване, което може да създаде опасност.

(2) Когато рискът от погрешно свързване на частите не е елиминиран напълно, се нанася информация върху елементите, които трябва да се свързват, или при необходимост върху местата на присъединяване.

Чл. 89. (1) Машината се проектира така, че да се избегне риск от нараняване при допир или близост до машинни части или материали с високи или ниски температури.

(2) При проектирането се оценява рискът от изхвърляне на горещ или много студен материал и се вземат мерки за предотвратяването му, а когато това е технически невъзможно - за ограничаването и/или намаляването му.

Чл. 90. Машината се проектира и изработва така, че да се избегнат рискове от пожар или прегряване, произтичащи от нея, или от газове, течности, прахове, изпарения или други вещества, отделяни или използвани от машината.

Чл. 91. (1) Машината се проектира и изработва така, че да се избегнат рискове от експлозия, произтичащи от нея, или от газове, течности, прахове, изпарения или други вещества, отделяни или използвани от машината.

(2) В случаите по ал. 1 производителят предприема мерки за:

1. предотвратяване на опасни концентрации на вещества;

2. предотвратяване запалването на потенциално експлозивна атмосфера;

3. ограничаване на всяка експлозия, която може да възникне, така че да не застрашава околната среда.

(3) Когато машината е предназначена за използване в потенциално експлозивна атмосфера, тя трябва да отговаря на изисквания, определени с Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на съоръжения и системи за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера, приета с Постановление № 205 на Министерския съвет от 2001 г. (ДВ, бр. 81 от 2001 г.).

Чл. 92. (1) Машината се проектира и изработва така, че да се намали до най-ниско ниво рискът от излъчвания във въздуха шум предимно в източника му, като се отчитат развитието на техниката и наличните съвременни средства за намаляване на шума.

(2) Нивото на шумовите емисии може да бъде оценено по отношение на сравнителните данни относно емисиите на подобни машини.

Чл. 93. (1) Машината се проектира и изработва така, че да се намали до най-ниско ниво рискът от вибрации предимно в източника им, като се отчитат развитието на техниката и наличните средства за намаляване на вибрациите.

(2) Нивото на вибрациите може да бъде оценено по отношение на сравнителните данни относно емисиите на подобни машини.

Чл. 94. (1) Лъченията от машината трябва да бъдат елиминирани или ограничени до

степен, която не оказва отрицателен ефект върху хората.

(2) Всяко функционално йонизиращо лъчение от машината трябва да бъде ограничено до най-ниското ниво, необходимо за правилното ѝ действие по време на монтиране, работа и почистване. Когато съществува риск, трябва да бъдат взети необходимите мерки за защита.

(3) Всяко функционално нейонизиращо лъчение на машината по време на монтиране, работа и почистване трябва да бъде ограничено до нива, при които не се оказва отрицателен ефект върху хората.

Чл. 95. Машината се проектира и изработва така, че външните лъчения да не пречат на работата ѝ.

Чл. 96. (1) Когато се използват лазерни устройства, те:

1. се проектират и изработват така, че да не се допуска случайно облъчване;
2. трябва да са защитени така, че работното, отразеното, разсеяното или вторичното лъчение да не уврежда здравето.

(2) Оптичното устройство за наблюдение или за настройване на лазерната апаратура на машината се проектира и изработва така, че да не създава риск от лазерно лъчение.

Чл. 97. (1) Машината се проектира и изработва така, че да се избегнат рисковете от вдишване, поглъщане, контакт на кожата, очите и лигавиците и проникване през кожата на вредни/опасни материали и вещества.

(2) Когато опасностите по ал. 1 не са елиминирани напълно, машината се оборудва така, че опасните материали и вещества да могат да се уловят, отстранят или угаят чрез напръскване с вода, чрез филтриране или чрез третиране с друг ефективен метод.

(3) Когато машината не е изцяло изолирана при нормални условия на работа, устройствата за улавяне и/или отстраняване трябва да са разположени така, че да се осигури техният максимален ефект.

Чл. 98. Машината се проектира, изработва или оборудва със средства, които изключват възможността в нея да остане затворен човек, или ако това е невъзможно - да бъде снабдена с алармена система.

Чл. 99. (1) Частите от машината, върху които е предвидено да се движат или да стоят хора, се проектират и изработват така, че да се предотврати възможност от подхлъзване, препъване или падане.

(2) Частите на машината по ал. 1, когато е възможно, трябва да са снабдени с неподвижни ръкохватки, удобни за ползване от хората, за да им осигуряват стабилност.

Чл. 100. Машината се проектира, изработва и оборудва със система, позволяваща отвеждането в земята на електрически заряд, предизвикан от мълния.

Раздел VII. Поддръжка на машината

Чл. 101. (1) Местата за настройване, смазване и поддържане на машината се разполагат извън опасните зони. Дейностите по настройване, поддържане, ремонт, почистване и обслужване се изпълняват при спрена машина, като не се допуска изпълнението им в режим на работа.

(2) Когато изискванията на ал. 1 не могат да се изпълнят по технически причини, се вземат мерки дейностите по настройване, поддържане, ремонт, почистване и обслужване да се извършват без никакъв риск.

(3) При проектиране и изработване на машина, работеща в автоматичен режим, а при необходимост - и на други машини, производителят предвижда присъединително устройство, към което се монтира диагностично устройство за откриване на неизправностите.

(4) Частите на автоматична машина, които се сменят често при промяна на производството, износване или повреда, трябва да се отстраняват или заменят лесно и безопасно, като достъпът до тях е безпрепятствен.

(5) Отстраняването или заменянето на частите по ал. 4 се извършва с необходимите технически средства и в съответствие с начините на работа, определени от производителя.

Чл. 102. Производителят осигурява средства за безопасен достъп до всички места, използвани при производствените операции, при настройването и поддържането на машината.

Чл. 103. (1) Машината се комплектува с ясно означени устройства за изключване от източниците на захранване с енергия.

(2) При захранване с електрическа енергия чрез щепселно съединение машината се изключва чрез изваждане на щепсела. Операторът трябва да може от всички места, до които има достъп, да проверява дали щепселът е изваден.

(3) Устройството за изключване трябва да се заключва, когато:

1. повторното му включване може да породи риск за изложеното на опасност лице;
2. операторът не може да проверява от всяко място за обслужване, че захранването с енергия е изключено.

(4) След прекъсване на захранването останалата или акумулираната енергия във веригите на машината трябва да се отведе без риск за изложените на опасност лица.

(5) Веригите на машината могат да останат присъединени към източниците за захранване с енергия в случаите, когато това е необходимо, като се вземат специални мерки за осигуряване безопасността на оператора.

Чл. 104. Машината се проектира, изработва и оборудва така, че намесата на оператора да е ограничена, а ако това е невъзможно - да е лесна и безопасна.

Чл. 105. (1) Машината се проектира и изработва така, че:

1. вътрешните ѝ части, които съдържат опасни вещества или препарати, да се почистват, без да се влиза в тях;
2. отвеждането на опасните вещества или препарати да се извършва, без да се влиза в нея.

(2) Машината се проектира и изработва така, че почистването ѝ да бъде безопасно, когато е невъзможно да се избегне влизането в нея.

Раздел VIII. Информация

Чл. 106. (1) Информацията и предупрежденията върху машината трябва да са под формата на лесноразбираеми символи или пиктограми.

(2) Всяка писмена или звукова информация и предупреждения трябва да са съставени на официалния език на държавата членка, в която машината е пусната на пазара и/или в

действие.

(3) При поискване информацията по ал. 2 може да бъде съставена на официалния език на друга държава членка, който е разбираем от операторите на машината.

Чл. 107. (1) Информацията, необходима за управление на машината, трябва да е недвусмислена, лесноразбираема и да съдържа само съществени елементи.

(2) Когато се използват визуални дисплеи или други начини на интерактивна комуникация между оператора и машината, те трябва да са лесни за разбиране и за ползване.

Чл. 108. Машината, която работи без наблюдение, трябва да издава подходящ звуков или светлинен предупредителен сигнал, когато здравето и безопасността на изложените на опасност лица са застрашени от неизправно нейно действие.

Чл. 109. (1) Когато машината е съоръжена с предупредителни устройства, сигналите им трябва да са недвусмислени и лесни за възприемане.

(2) Операторът трябва да има средства за проверка по всяко време на действието на предупредителните устройства.

(3) Сигналите и знаците за безопасност трябва да отговарят на българските актове по чл. 276, ал. 1 от Кодекса на труда.

Чл. 110. Когато има остатъчни или потенциални рискове, производителят трябва да постави на машината допълнителни предупредителни устройства, надписи и знаци.

Чл. 111. (1) Върху всяка машина се нанасят четливо и трайно следните данни:

1. име и адрес на управление на производителя или на неговия упълномощен представител;

2. наименование на машината;

3. СЕ маркировка за съответствие;

4. означение на серията или на типа;

5. сериен номер, ако има такъв;

6. годината на завършване на производствения процес.

(2) Върху всяка машина се отбелязва точната година на завършване на производствения процес по време на нанасянето на СЕ маркировката.

(3) Когато машината е предназначена за използване в потенциално експлозивна атмосфера, това се отбелязва върху нея.

(4) Върху машината в зависимост от вида ѝ се поставя информация, необходима за безопасното ѝ използване. Тази информация трябва да отговаря на изискванията, определени в чл. 106.

(5) Когато при използването на машината част от нея се премества с повдигателно съоръжение, масата на тази част се означава трайно, четливо и недвусмислено.

Чл. 112. (1) Всяка машина се придружава от:

1. оригинална инструкция за експлоатация, съставена на един от официалните езици на Общността;

2. превод на оригиналната инструкция за експлоатация, съставен на езика на държавата членка, в която машината се пуска на пазара и/или в действие.

(2) Когато машината се пуска в действие в държава членка, чийто официален език е различен от езика, на който е съставена оригиналната инструкция, тя трябва да е придружена с

превод на оригиналната инструкция на съответния език на държавата членка.

(3) По изключение инструкцията за експлоатация, предназначена за използване от специализиран персонал, упълномощен за това от производителя или от неговия упълномощен представител, може да бъде предоставена на официалния език на някоя от държавите членки, който е разбираем за персонала.

Чл. 113. (1) При съставянето на инструкцията за експлоатация производителят или неговият упълномощен представител изписва думите "Оригинална инструкция" в езиковите версии на инструкцията, които са проверени от него.

(2) Когато не е съставена "Оригинална инструкция" на официалния език на държавата, в която се използва машината, преводът на този език се предоставя от производителя или неговия упълномощен представител или от лицето, което предоставя машината в съответната държава. В превода се изписват думите "Превод на оригиналната инструкция".

Чл. 114. (1) Съдържанието на инструкцията за експлоатация обхваща употребата на машината по предназначение, както и разумно предвидимата неправилна експлоатация.

(2) Когато машината е предназначена за използване от оператори, които не са професионалисти, при съставянето и представянето на инструкцията за експлоатация се предвиждат общообразователното ниво и съобразителността, които биха могли да притежават тези оператори.

Чл. 115. Инструкцията за експлоатация съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на управление на производителя или на неговия упълномощен представител;
2. наименование на машината съгласно чл. 111, ал. 1, т. 2 с изключение на серийния номер;
3. ЕО декларация за съответствие или документ, представящ съдържанието на ЕО декларацията за съответствие, в който се описват характеристиките на машината, без да е включен серийният номер и подписът;
4. общо описание на машината;
5. чертежи, диаграми, описания и обяснения, необходими за използване, поддържане и поправка на машината, както и за проверка на правилното ѝ функциониране;
6. описание на работните места, които могат да бъдат заети от операторите;
7. описание на предназначението на машината и предвидимата ѝ употреба;
8. предупреждения в случаите на неправилно използване на машината, които опитът е показал;
9. инструкции за монтаж, инсталиране и свързване, включително чертежи, схеми, начините на закрепване и описание на рамата или фундамента, на които се монтира машината;
10. инструкции за намаляване на шума и вибрациите при инсталирането и монтажа;
11. инструкции за пускане в експлоатация и използване на машината и при необходимост инструкции за обучение на операторите;
12. информация за остатъчните рискове, които съществуват, въпреки че са приложени мерки за безопасност при проектирането на машината и че са взети допълнителни мерки за защита;
13. инструкции относно предпазните мерки, които трябва да бъдат взети от потребителите, а при необходимост - личните предпазни средства, които да се използват;
14. съществените характеристики на инструментите, които могат да бъдат монтирани на машината;

15. условията, при които машините отговарят на изискването за стабилност по време на ползване, транспортиране, монтаж или демонтаж, когато не се ползват или по време на изпитвания или предвидими повреди;

16. инструкции за безопасно транспортиране, товарно-разтоварни операции и складиране, като се указва масата на машината и на нейните различни елементи, когато е предвидено да бъдат премествани отделно;

17. описание на начините на действие в случай на инцидент, повреда и безопасно деблокиране при блокировка;

18. описание на операциите по регулиране и поддръжка, които потребителят трябва да извършва, както и на предпазните мерки, които трябва да бъдат спазвани;

19. инструкции за предприемане на предпазни мерки за безопасно извършване на дейностите по регулиране и поддръжка;

20. спецификации на резервните части, които се използват, когато това оказва влияние върху здравето и безопасността на операторите;

21. информация за излъчването на шум от машината:

а) А-претегленото ниво на звуково налягане в dB (A) на работните места, когато то превишава 70 dB (A); когато това ниво е по-ниско или равно на 70 dB (A), се посочва "равно или по-ниско от 70 dB (A)";

б) С-претегленото излъчено върхово ниво на звуково налягане dB (C) на работните места, когато то превишава 63 Pa (130 dB (C) спрямо 20 µPa);

в) А-претегленото ниво на звукова мощност, излъчена от машината при А-претегленото излъчено ниво на звуково налягане в dB (A) на работните места, когато то превишава 80 dB (A).

Чл. 116. (1) Стойностите по чл. 115, т. 21 се измерват реално на съответната машина или на технически сравнима машина, представителна за тази, която ще бъде произвеждана.

(2) Когато машината е с големи размери, вместо А-претегленото ниво на звукова мощност може да се посочи А-претегленото ниво на звуково налягане в определени места около машината.

(3) Когато не са приложени хармонизираните европейски стандарти, звуковите нива се измерват чрез използване на най-подходящия метод, съобразен с машината.

(4) Производителят описва условията на работа на машината по време на измерване и методите, които са използвани. Когато стойностите на звуковите емисии са посочени, в инструкцията за експлоатация се указва точността на измерване на тези стойности.

(5) Когато работното място не е определено или не може да се определи, нивата на звуковото налягане трябва да се измерват на разстояние 1 m от повърхността на машината и на височина 1,6 m от пода или площадката за достъп. В инструкцията за експлоатация се посочват мястото и стойността на максималното ниво на звуково налягане.

Чл. 117. Когато в специалните нормативни актове са предвидени други изисквания относно измерването на нивата на звуково налягане или мощност, се спазват изискванията на съответните актове, като в този случай разпоредбите на чл. 115, т. 21 и чл. 116 не се прилагат.

Чл. 118. Когато машината е източник на емисии от йонизиращи лъчения, които биха могли да навредят на хората, по-специално на лицата, използващи активни или неактивни медицински изделия, които се имплантират, инструкцията за експлоатация съдържа информация относно влиянието на излъчването върху оператора и подложените на опасност лица.

Чл. 119. Търговските документи, в които са представени характеристиките на машината, съдържат същата информация за емисиите и за аспектите, свързани с безопасността ѝ, както тази, описана в инструкцията за експлоатация.

Глава втора.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОПРЕДЕЛЕНИ КАТЕГОРИИ МАШИНИ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 48 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 15.12.2011 Г.)

Раздел I.

Машини, предназначени за използване в хранително-вкусовата, козметичната или фармацевтичната промишленост

Чл. 120. Машините, предназначени за използване с хранителни, с козметични или с лекарствени продукти, се проектират и изработват така, че да се избегне всеки риск от инфекция, заболяване или заразяване, като се спазват следните изисквания:

1. материалите, от които са изработени елементите, които влизат в контакт или са предназначени да влязат в контакт с хранителни, с козметични или с лекарствени продукти, трябва:

а) да отговарят на изискванията, определени в съответните нормативни актове;

б) преди всяко използване да могат да се почистят, а когато това е невъзможно, да се използват елементи за еднократна употреба;

2. всички повърхности на елементите, които влизат в контакт с хранителни, с козметични или с лекарствени продукти, различни от елементите за еднократна употреба, трябва:

а) да бъдат гладки, без грапавини или вдлъбнатини, за да не задържат органични вещества, като същото изискване се прилага към свързките между две повърхности;

б) да са проектирани и изработени така, че да се намалят до минимум издатини, ръбове и вдлъбнатини по сглобките;

в) да могат лесно да се почистват и дезинфекцират и когато е необходимо, това да става след демонтиране на елементите;

г) вътрешните повърхности да бъдат закръглени с радиус, който позволява пълно почистване;

3. течностите, газовете и аерозолите, получени от хранителни, от козметични или от лекарствени продукти, както и течностите за почистване, дезинфекция и измиване трябва да изтичат безпрепятствено и напълно от машината;

4. проникването на вещества, живи организми, по-специално насекоми, или натрупването на органични вещества в места, които не могат да се почистват, трябва да бъде избегнато;

5. опасни за здравето спомагателни вещества, включително използваните смазочни материали, не трябва да влизат в контакт с хранителните, с козметичните или с лекарствените продукти; когато е необходимо, машината трябва да бъде проектирана и изработена така, че да позволява да се проверява спазването на това изискване.

Чл. 121. Инструкцията за експлоатация на машините по чл. 120 съдържа информация за препоръчаните почистващи продукти, препарати и методи на почистване, дезинфекция и измиване не само на леснодостъпните зони, но и на зоните с непрепоръчителен достъп.

Раздел II.

Ръчно преносими и/или ръчно водими машини

Чл. 122. (1) Преносимата ръчно държана и/или ръчно водима машина се проектира и изработва така, че:

1. в зависимост от типа си да има опорна повърхност с достатъчни размери и да има достатъчен брой ръкохватки и опори с подходящи размери, разположени по такъв начин, че да осигурят нейната устойчивост при предвидените от производителя условия на работа;

2. да е снабдена с органи за пускане в действие и/или за спиране, които да дават възможност на оператора да борави с тях, без да пуска ръкохватката, когато освобождаването на ръкохватката създава риск, освен в случаите на техническа невъзможност или при независимо управление на машината;

3. да не предизвиква рискове от случайно пускане и/или продължаване на операцията, след като операторът е освободил ръкохватката; при техническа невъзможност да се осигури това изискване се предприемат еквивалентни мерки;

4. да има видимост към опасната зона и към процеса на взаимодействие между инструмента и обработвания материал, когато е необходимо.

(2) Ръкохватките на преносимите машини се проектират и изработват така, че да позволяват лесното им пускане в действие и спиране.

Чл. 123. (1) Инструкцията за експлоатация съдържа информация за вибрациите, предавани от преносимата ръчно държана и/или ръчно водимата машина, както следва:

1. общата стойност на вибрациите, на които са подложени горните крайници, когато определена по съответните методи за изпитване тя превишава 2,5 метра за секунда на квадрат (m/s^2);

2. в случай че ускорението не превишава $2,5 m/s^2$, се посочва "равно или по-малко от $2,5 m/s^2$ ";

3. неопределеност на измерването.

(2) Стойностите на вибрациите се измерват или конкретно на въпросната машина, или на технически сравнима машина, представителна за машината, която ще бъде произведена.

(3) Когато не са приложени хармонизираните стандарти, вибрациите трябва да се измерват чрез използване на най-подходящия за машината измервателен метод.

(4) Условията на функциониране на машината по време на измерването и използваните методи на измерване или позоваването на прилагания хармонизиран стандарт трябва да бъдат описани.

Раздел III.

Преносими машини за закрепване и други машини с ударно действие (Загл. изм. - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.)

Чл. 124. (1) Преносимите взриво-монтажни и другите преносими ударни машини се проектират и изработват така, че да отговарят на следните общи изисквания:

1. енергията да се предава на ударния елемент от междинна част, която е свързана с машината;

2. да притежават предпазно устройство, което да не дава възможност да се осъществи удар, докато машината не е позиционирана правилно с достатъчно налягане върху закрепвания материал;

3. да се възпрепятства несъзнателното им задействане; при необходимост да се изисква извършването на поредица от действия върху предпазното устройство и върху органа за управление, за да бъде задействана ударната функция;

4. да се възпрепятства несъзнателното им задействане по време на преместване или в случай на удар;

5. операциите по зареждане и изпразване да могат да се извършват лесно и безопасно.

(2) При необходимост производителят трябва да предвиди и предостави защитни предпазители за машината.

Чл. 125. Инструкцията за експлоатация на машините по чл. 124 съдържа информация за:

1. принадлежностите и заменяемите оборудване, които могат да се използват с машината;

2. подходящите фиксиращи или други скрепителни елементи, които могат да бъдат използвани с машината;

3. при необходимост - подходящите заряди, които трябва да се използват.

Раздел IV.

Машини за обработване на дърво и на материали с подобни физически характеристики (Загл. изм. - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.)

Чл. 126. Машината за обработка на дървен материал или на материали, чиито физически и технологични характеристики са подобни на тези на дървения материал, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да се проектира, изработи или комплектува така, че обработваният детайл да се поставя и направлява безопасно; работната маса да осигурява достатъчна устойчивост по време на работа и да не затруднява преместването на детайла, когато детайлът се държи ръчно;

2. да се проектира, изработи или комплектува така, че да се избегне изхвърляне на парчета от обработвания материал, в противен случай не трябва да се породят рискове за оператора и/или изложените на опасност лица;

3. в случай на риск от контакт с работния инструмент машината да се комплектува с автоматична спирачка, която да спира инструмента;

4. да се проектира и изработи така, че когато инструментът е вграден в полуавтоматизираната машина, чрез подходящи мерки да се отстрани или намали рискът от неволни злополуки.

Раздел V.

Машини за прилагане на пестициди (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.)

Чл. 126а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) (1) Производителят на машини за прилагане на пестициди или неговият упълномощен представител осигурява извършването на оценяване на риска от неволно излагане на околната среда на действието на пестициди в съответствие с изискванията за оценяване и намаляване на риска по чл. 11, ал. 1 - 3.

(2) Като се вземат предвид резултатите от оценяването на риска по ал. 1, машините за прилагане на пестициди се проектират и изработват така, че да могат да се експлоатират, регулират и поддържат без неволно излагане на околната среда на действието на пестициди. Загуби от изтичане не се допускат.

Чл. 126б. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Машината се проектира и изработва така, че да се осигури възможност за лесен и точен контрол, наблюдение и незабавно спиране на прилагането на пестициди от работните места.

Чл. 126в. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Машината се проектира и изработва така, че да се улесни прецизното пълнене с необходимото количество пестициди и да се осигури лесното и цялостно изпразване, като се предотвратява разливането на пестициди и се избягва замърсяването на водоизточника по време на тези операции.

Чл. 126г. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) (1) Машината трябва да е снабдена със средства за лесно, прецизно и надеждно регулиране на дозирането при прилагане.

(2) Машината се проектира и изработва така, че да се осигури нанасяне на пестицидите в целевите области, да се сведат до минимум загубите към други области и да се предотврати отклоняването на струята пестициди към околната среда. Когато е приложимо, трябва да се осигури равномерно разпределение и хомогенно нанасяне.

(3) Производителят или неговият упълномощен представител провежда или възлага провеждането на подходящи изпитвания за всеки тип машина, за да провери съответствието с изискванията по ал. 1 и 2 на съответните части на машината.

(4) Машината се проектира и изработва така, че да се предотвратяват загуби при спиране прилагането на пестициди.

Чл. 126д. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) (1) Машината се проектира и изработва така, че да се почиства лесно и напълно, без да се замърсява околната среда.

(2) Машината се проектира и изработва така, че да се улесни замяната на износените части, без да се замърсява околната среда.

Чл. 126е. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Машината се проектира и изработва така, че да се осигури лесно свързване на необходимите средства за измерване за проверка на нейното правилно функциониране.

Чл. 126ж. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Дюзите, цедките и филтрите се маркират така, че техният тип и размер да се определят ясно.

Чл. 126з. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Когато е необходимо, машината трябва да има табела, на която операторът да може да постави надпис с наименованието на използвания пестицид.

Чл. 126и. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) Инструкцията за експлоатация съдържа следната информация:

1. предпазни мерки, които трябва да се предприемат по време на смесване, товарене, прилагане, изпразване, почистване, операции по обслужване и транспортиране, за да се избегне замърсяването на околната среда;

2. подробни условия на употреба за различните предвидени работни среди, включително съответната подготовка и регулиране, необходими, за да се осигури нанасянето на пестицидите в целевите области, като същевременно се сведат до минимум загубите към други области, да се предотврати отклоняването на струята пестициди към околната среда и при необходимост, да се осигури равномерно разпределение и хомогенно нанасяне на пестицидите;

3. номенклатурата от типове и размери на дюзите, цедките и филтрите, които могат да бъдат използвани с машината;
4. честотата на проверките и критерии и метод за замяна на износените части, които влияят на правилното функциониране на машините, като например дюзи, цедки и филтри;
5. изисквания за калибриране, ежедневна поддръжка, подготовка за зимата и други проверки, необходими за правилното функциониране на машината;
6. видове пестициди, които водят до неправилно функциониране на машината;
7. указание, че операторът следва да актуализира редовно наименованието на използвания пестицид върху табелата, посочена в чл. 126з;
8. свързването и употребата на специални устройства или принадлежности и необходими предпазни мерки;
9. указание, че машината може да подлежи на националните изисквания за редовни проверки от посочените за тази цел органи, както е предвидено в Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестицидите (ОВ, L 309 от 24 ноември 2009 г.);
10. характеристиките на машината, които трябва да се проверяват, за да се осигури правилното ѝ функциониране;
11. инструкции за свързване на необходимите средства за измерване.

Глава трета.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ РИСКОВЕ ПРИ ПРИДВИЖВАНЕТО НА МАШИНИТЕ

Раздел I. Работни места

Чл. 127. (1) Мястото за управление на машина, създаваща опасност вследствие на подвижността си, трябва да е с такава видимост, че да осигурява управлението на машината и работните ѝ органи при използването им по предназначение без опасност за водача и за изложените на опасност лица. При недостатъчна пряка видимост се осигуряват подходящи устройства за отстраняване на рисковете.

(2) Машината се проектира и изработва така, че от мястото за управление за водача, намиращ се на нея, да не съществува риск от неволен допир с ходовите колела или вериги.

(3) Мястото за управление на водачи, намиращи се на машината, се проектира и изработва така, че да е възможно монтирането на кабина, ако това не увеличава рисковете и ако съществува достатъчно място за нея. В кабината да се предвиди място за необходимите инструкции.

Чл. 128. (1) Седалките на машина, особено оборудвана с посочените в чл. 143 или чл. 144 защитни структури, се проектират и оборудват със системи за задържане, когато съществува опасност от премазване на оператора/операторите или други превозвани лица при преобръщането ѝ.

(2) Системите за задържане не трябва да ограничават движенията на оператора по време на работа, нито движенията на седалката спрямо структурата, осигурени от окачването ѝ.

(3) Седалките не се оборудват със системи за задържане, ако те увеличават риска.

Чл. 129. (1) Когато условията за експлоатация предвиждат други лица освен водача да

се транспортират случайно или редовно на машината или да работят с нея, се предвиждат подходящи места за транспортиране или за работа без риск.

(2) Разпоредбите на чл. 127, ал. 2 и 3 се прилагат и при проектирането и изработването на местата, предвидени за други лица, транспортирани от машината, освен водача.

Раздел II. Системи за управление

Чл. 130. Машината се съоръжава с технически средства, които да възпрепятстват използването на системите за управление от лица, които нямат право на достъп.

Чл. 131. (1) Машините със система за дистанционно управление се снабдяват с пулт за управление, върху който е указано ясно за коя машина се отнася.

(2) Системата за дистанционно управление се проектира и изработва така, че да задейства единствено:

1. съответната машина;
2. съответните функции.

(3) Машината, която се управлява дистанционно, се проектира и изработва така, че да реагира единствено на сигнали от предвидения за нея пулт за управление.

Чл. 132. (1) Водачът трябва да има възможност да задейства органите за управление, необходими за работа на машината, от мястото за управление, с изключение на функциите на машината, които могат да бъдат задействани безопасно чрез използване на органи за управление, разположени извън мястото за управление.

(2) Функциите по ал. 1 са тези функции на машината, за които са отговорни други оператори, различни от водача, или за които водачът трябва да напусне своето място за управление.

Чл. 133. (1) Педалите като органи за управление се проектират, изработват и разполагат така, че да могат да се задействат от водача без риск от неправилни действия.

(2) Повърхността на педалите трябва да е противоплъзгаща и да се почиства лесно.

Чл. 134. Когато задействането на някои от органите за управление на машината води до рискове, особено до опасни движения, органите за управление се проектират и изработват така, че да се върнат в изходното положение при преустановяване на действието върху тях.

Чл. 135. (1) Системата за управление на колесната машина се проектира и изработва така, че да намалява силата от внезапни движения на кормилното колело или лоста за управление, причинени от удари върху управляемите колела.

(2) Органът за управление, който блокира диференциала, се проектира и разполага така, че да може да се деблокира по време на движение на машината.

(3) Изискването на чл. 38 относно сигналите за звуково и/или светлинно предупреждение се прилага само в случай на движение на машината на заден ход.

Чл. 136. (1) Придвижването на самоходната машина, която има място за водач, трябва да е възможно единствено когато водачът е на мястото за управление.

(2) Машината с устройства, които при работата заемат положение извън размерите ѝ, трябва да е съоръжена с технически средства, чрез които водачът да провери положението на

тези устройства преди придвижване на машината.

(3) Изискването на ал. 2 се прилага и за другите части на машината, които за безопасно придвижване трябва да са в определено положение или при необходимост блокирани.

(4) Когато не предизвиква други рискове, придвижването на машината трябва да зависи само от безопасното положение на устройствата и частите по ал. 2 и 3.

(5) Машината се проектира и изработва така, че при стартиране на двигателя ѝ да не е възможно осъществяването на случайно движение.

Чл. 137. (1) Самоходната машина и ремаркетата ѝ се проектират и изработват така, че да отговарят на изискванията за намаляване на скоростта, за задействане на спирачките, за спиране и за неподвижно установяване, като се осигури безопасност при всякакви условия на работа, натоварване, скорост, състояние на терена и наклон, предвидени от производителя и съответстващи на условията за правилно използване.

(2) Водачът трябва да има възможност да намали скоростта и да спре самоходната машина чрез основното устройство за спиране.

(3) За осигуряване на безопасността самоходната машина се снабдява с аварийно устройство със самостоятелно и леснодостъпно управление за намаляване на скоростта и за спиране, когато основното устройство за спиране аварира или липсва енергозахранване за задвижването му.

(4) За осигуряване на безопасността самоходната машина се снабдява с устройство за паркиране, което осигурява неподвижността на спрялата машина. Когато устройството за паркиране е изцяло механично, може да се комбинира с основно или аварийно устройство за спиране.

Чл. 138. (1) Машината с дистанционно управление се снабдява с устройства за автоматично и незабавно спиране и за предотвратяване на потенциално опасни функции при следните ситуации:

1. когато водачът е загубил контрол над нея;
2. когато е подаден сигнал за спиране;
3. когато в част от системата за безопасност е открита неизправност;
4. когато няма сигнал за потвърждаване в рамките на определеното време.

(2) Изискванията на чл. 38 - 50 не се отнасят за функцията движение на машината.

Чл. 139. (1) Машината, съпроводжана от водач пешеходец, се проектира и изработва така, че да се задвижва единствено когато водачът продължително задейства съответния орган за управление. Придвижването ѝ при стартиране на двигателя трябва да е невъзможно.

(2) Системите за управление на машината по ал. 1 се проектират така, че да се намалят до възможно най-голяма степен рисковете от случайно придвижване на машината към водача и по-специално опасностите от премазване и от нараняване от въртящи се работни органи.

(3) Скоростта за нормално придвижване на машината се съобразява със скоростта на водача, който се движи ходом заедно с нея.

(4) При включване на машина с въртящ инструмент на заден ход задействането на инструмента трябва да е невъзможно, освен ако придвижването на машината се осъществява от движението му. Скоростта на заден ход не трябва да застрашава водача.

Чл. 140. Повреда в енергозахранването на сервоуправлението не трябва да създава пречка машината да се управлява през времето, необходимо за спирането ѝ.

Раздел III.

Защита срещу механични рискове

Чл. 141. Машината, която при необходимост ще се монтира на подвижна основа, се проектира, изработва така, че при преместване неконтролираните отклонения от центъра на тежестта да не се отразяват на устойчивостта ѝ или да не предизвикват недопустими напрежения и деформации в конструкцията ѝ.

Чл. 142. По изключение изискването на чл. 72, ал. 2 не се прилага в случаите, когато подвижните части около двигателите могат да бъдат обезопасени с подвижни защитни прегради без блокировъчно устройство, ако за отварянето им е необходим инструмент или ключ или се отварят чрез орган за управление, разположен в напълно затворена кабина с блокировка, осигуряваща само оторизиран достъп.

Чл. 143. (1) Когато съществува риск от преобръщане на самоходната машина с водач и/или оператори, намиращи се на нея, тя се проектира и оборудва със защитна конструкция при преобръщане (ROPS), освен ако това не увеличава съществуващата опасност.

(2) В случай на преобръщане конструкцията по ал. 1 трябва да осигури на водача и/или на операторите, намиращи се на машината, достатъчен граничен обем при деформация.

(3) Производителят или неговият упълномощен представител извършва или възлага извършването на подходящи изпитвания за всеки тип конструкция, за да потвърди, че конструкцията отговаря на изискването на ал. 2.

Чл. 144. (1) Когато съществува риск от падащи предмети или материал, самоходната машина с водач и/или с оператори, намиращи се на нея, се проектира и оборудва със защитна конструкция срещу падащи предмети (FOPS), когато размерите на машината позволяват това.

(2) При риск от падащи предмети или материал конструкцията по ал. 1 трябва да осигури на водача и/или на операторите, намиращи се на машината, достатъчен граничен обем при деформация.

(3) Производителят или неговият упълномощен представител извършва или възлага извършването на подходящи изпитвания за всеки тип конструкция, за да потвърди, че конструкцията отговаря на изискването на ал. 2.

Чл. 145. Средствата за хващане и стъпване за достъп до машината се проектират, изработват и разполагат така, че операторите да ги ползват инстинктивно, без да използват за това органите за управление.

Чл. 146. (1) Машината, която тегли или се тегли, се оборудва с теглещо-прикачно устройство, което е проектирано, изработено и разположено така, че да осигурява лесно и безопасно прикачване и освобождаване, както и да предотвратява случайното освобождаване по време на използване.

(2) В зависимост от натоварването върху теглича машината по ал. 1 се оборудва с подпора с опорна площ, подходяща за натоварването и терена.

Чл. 147. (1) Демонтируемите устройства за механично предаване на въртящ момент, свързващи задвижващата машина към първия неподвижен лагер на задвижваната машина, се проектират и изработват така, че всяка движеща се по време на работа част да бъде защитена по цялата ѝ дължина.

(2) Валът за отвеждане на въртящ момент от самоходната машина (или трактора), към който е свързано демонтируемото устройство за механично предаване на въртящ момент, трябва да бъде защитен или чрез предпазен кожух, закрепен на самоходната машина (или трактора), или посредством всяко друго устройство, осигуряващо равностойна защита.

(3) За да се осигури достъп до демонтируемото устройство за предаване на въртящ момент, предпазният кожух по ал. 2 трябва да бъде отваряем и да осигурява достатъчно място за функционирането на демонтируемото устройство за предаване на въртящ момент.

(4) Приемателният вал на теглената машина (входящият вал) трябва да бъде затворен в предпазен кожух, закрепен към машината.

(5) Към демонтируемото устройство за механично предаване на въртящ момент трябва да се монтира ограничител на въртящия момент или механизъм за свободен ход от страната на задвижваната машина.

(6) Устройството по ал. 5 трябва да бъде маркирано за посоката му при монтаж.

Чл. 148. (1) Теглената машина, която е съоръжена с демонтируемо устройство за механично предаване на въртящ момент, свързано със задвижваща машина, трябва да е снабдена с такава система за закрепването му, че когато теглената машина не е свързана със задвижващата машина, устройството за механично предаване на въртящ момент и предпазният му кожух да не се повреждат при контакт с терена или с части от машината.

(2) Външните части на предпазния кожух на демонтируемото устройство за механично предаване на въртящ момент се проектират, изработват и разполагат така, че да не се въртят заедно с него.

(3) Предпазният кожух трябва да покрива демонтируемото устройство за механично предаване на въртящ момент до външния край на вътрешните вилки. При широкоъгълните кардани предпазният кожух трябва да покрива демонтируемото устройство за механично предаване на въртящия момент най-малко до центъра на външните карданни съединения.

(4) Когато работните места са в близост до демонтируемото устройство за механично предаване на въртящ момент, то се проектира и изработва така, че предпазният кожух по ал. 2 да не се използва като място за стъпване, освен ако е специално проектиран за това.

Раздел IV.

Защита от други опасности

Чл. 149. (1) Мястото за акумулаторната батерия се конструира и разполага така, че след поставяне на акумулаторната батерия да се ограничи максимално възможността за изхвърляне на електролит върху оператора при преобръщане и/или да се избегне натрупването на пара на работното място.

(2) Машината се проектира и изработва така, че акумулаторната батерия да се освобождава от кабелните крайници с помощта на леснодостъпно устройство.

Чл. 150. В зависимост от предвидените от производителя рискове при използването на машината и когато размерите ѝ го позволяват, тя трябва да бъде снабдена с лесни за използване пожарогасители или с вградени пожарогасителни системи.

Чл. 151. (1) Разпоредбите на чл. 97, ал. 2 и 3 не се прилагат, когато основната функция на машината е пулверизация на вещества.

(2) В случай че съществува риск от емисии на опасни вещества, операторът трябва да бъде защитен от контакт с тях.

Раздел V.

Информация и инструкции

Чл. 152. (1) Върху машината се нанасят знаци и/или се поставят табели с инструкции за експлоатация, настройване и поддържане, когато е необходимо, за да се осигури безопасността и опазване на здравето на изложените на опасност лица.

(2) Знаците и/или табелите се проектират, изработват и избират така, че да са ясно видими и незаличими.

Чл. 153. (1) Машината с водач, намиращ се на нея, трябва да бъде съоръжена със:

1. звуково сигнално устройство за предупреждаване на изложените на опасност лица;
2. система за светлинна сигнализация, съобразена с предвидените условия на използване;
3. при необходимост - с подходяща връзка между ремаркетото и машината, позволяваща предаването на сигналите.

(2) Изискването на ал. 1, т. 2 не се прилага за машини за работа под земята или за машини, които нямат електрозахранване.

Чл. 154. (1) Машината с дистанционно управление, която при правилно използване излага лица на риск от удар или прегазване, се оборудва с подходящи средства за сигнализация на движението ѝ или със средства за защита на изложените на опасност лица.

(2) Изискването по ал. 1 се прилага и за машини, които при използване се движат напред и назад по една и съща ос и водачът няма пряка видимост върху задната част на машината.

Чл. 155. (1) Машината се конструира така, че да не е възможно несъзнателно изключване на предупредителните и сигналните ѝ устройства.

(2) Устройствата по ал. 1 се снабдяват със средства за контролиране на правилното им функциониране или повреда, когато това е от съществено значение за безопасността, и всеки техен отказ трябва да стане известен на оператора.

Чл. 156. (1) Когато движението на машината или на нейните работни органи може да доведе до опасност, върху нея се поставят знаци с предупреждения да не бъде приближавана по време на работа.

(2) Знаците по ал. 1 трябва да са четливи от разстояние, достатъчно за осигуряване безопасността на лицата, намиращи се около нея.

Чл. 157. Освен информацията по чл. 111 върху машината се нанася информация за:

1. номиналната мощност в киловати (kW);
2. масата в килограми (kg) за обичайната конфигурация;
3. допустимата максимална теглителна сила в нютони (N), посочена от производителя върху теглително-прикачното устройство, когато е необходимо;
4. допустимото максимално вертикално натоварване в нютони (N), посочено от производителя върху теглително-прикачното устройство, когато е необходимо.

Чл. 158. (1) Инструкцията за експлоатация съдържа следната информация относно вибрациите, предавани от машината на горните крайници или на цялото тяло:

1. средноквадратичната стойност на ускорението, на което са подложени горните крайници, когато тя превишава $2,5 \text{ m/s}^2$, а когато не превишава $2,5 \text{ m/s}^2$, се посочва "равно или по-малко от $2,5 \text{ m/s}^2$ ";

2. максималната средноквадратична стойност на ускорението, на което е подложено тялото, когато тя превишава $0,5 \text{ m/s}^2$, а когато не превишава $0,5 \text{ m/s}^2$, се посочва "равно или по-малко от $0,5 \text{ m/s}^2$ ";

3. неопределеност на измерване.

(2) Стойностите по ал. 1, т. 1 и 2 се измерват реално на машината или се установяват въз основа на измервания, извършени на технически сравнима машина, представителна за машината, която ще бъде произвеждана.

(3) Когато не се прилагат хармонизираните стандарти, вибрациите се измерват чрез използване на най-подходящия за машината измервателен метод.

(4) Производителят трябва да посочи условията на работа на машината по време на измерването и методите, въз основа на които са извършени измерванията.

Чл. 159. Инструкцията за експлоатация на машините, които имат многофункционална употреба в зависимост от използваното работно оборудване, и инструкцията за експлоатация на заменяемото оборудване съдържат необходимата информация за безопасното монтиране и употреба на базовата машина и на заменяемото оборудване, което може да бъде монтирано на нея.

Глава четвърта.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ РИСКОВЕ В РЕЗУЛТАТ НА ПОДЕМНИ ОПЕРАЦИИ

Раздел I.

Мерки за предпазване от механични опасности

Чл. 160. (1) Машините, които могат да създадат опасности вследствие на подемни операции, се проектират и изработват така, че да отговарят на изискванията за устойчивост съгласно чл. 58 и 59, когато са в работно и в неработно състояние, както и при транспортиране, монтаж и демонтаж, при предвидими откази на части и при изпитвания, извършени съгласно инструкцията за експлоатация.

(2) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да използва подходящи методи за проверка на изискванията на ал. 1.

Чл. 161. (1) Машината, която се движи по релсови пътища, трябва да има устройство за предотвратяване на дерайлиране.

(2) Когато въпреки устройството по ал. 1 съществува риск от дерайлиране или повреда в направляващия профил или в ходовата част, се предвижда устройство, което да предотвратява падането на съоръженията, елементите или товара и преобръщането на машината.

Чл. 162. (1) Машината, товароухващащите приспособления и сменяемите части трябва да издържат натоварванията в работно или неработно състояние, монтаж, демонтаж и транспортиране, както и при всички други състояния и/или въздействия, на които са подложени.

(2) Машината и товароухващащите приспособления се проектират и изработват така,

че да се предотвратяват повреди вследствие на умора или износване при използването им по предназначение.

(3) Използваните материали се подбират съобразно работната среда, предвидена от производителя, особено по отношение на устойчивостта им на корозия, износване, удари, екстремни температури, умора, крехкост и стареене.

Чл. 163. (1) Машината и товароухващащите приспособления се проектират и изработват така, че да издържат претоварването при статични изпитвания без остатъчна деформация или явна повреда.

(2) Коефициентът за статично изпитване по ал. 1 се подбира така, че да гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при следните стойности:

1. за ръчно управляваните машини и товароухващащи приспособления - 1,5;
2. за други машини - 1,25.

Чл. 164. (1) Машината се проектира и изработва така, че да издържа без отказ динамичните изпитвания, извършвани с товар, равен на номиналния товар, умножен по коефициент за динамично изпитване.

(2) Коефициентът по ал. 1 се подбира така, че да гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 1,1.

Чл. 165. (1) Динамичните изпитвания по чл. 164 се провеждат върху машина, готова за пускане в действие при правилни условия на използване и при номинални скорости, определени от производителя.

(2) Когато веригата за управление на машината създава възможност за няколко едновременни движения, изпитванията по ал. 1 се извършват при най-неблагоприятната комбинация от тях.

Чл. 166. (1) Диаметрите на ролките, барабаните и верижните колела трябва да са съвместими с размерите на въжетата или веригите, за които са предназначени.

(2) Барабаните и верижните колела се проектират, изработват и разполагат така, че въжетата или веригите, с които работят, да се навиват, без да се изместват странично от предвиденото положение.

(3) Въжетата, използвани за повдигане или поддържане на товар, не трябва да имат заплитания, освен в краищата или когато съоръженията са проектирани да бъдат променяни периодично в зависимост от нуждите при употреба. Целите въжета и техните накрайници се избират с коефициент на сигурност, който гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 5.

(4) Веригите за повдигане се избират с коефициент на сигурност, който гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 4.

(5) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да извърши или да възложи извършването на подходящи изпитвания за установяване на постигнатия коефициент на сигурност за всеки тип верига и въже, както и за всеки тип накрайници за въже, използвани за повдигане на товар.

Чл. 167. (1) При определяне размерите на товароухващащите приспособления се отчитат процесите на умора и стареене за определен брой работни цикли, съобразени с предвидения срок и условия за използване, като се спазват следните изисквания:

1. коефициентът на сигурност за комбинацията "метално въже - накрайник на въжето"

се подбира така, че да гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 5; въжетата не трябва да имат никакви заплитания или примки освен в краищата си;

2. коефициентът на сигурност на вериги от всякакъв тип се подбира така, че да гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 4; когато се използват вериги със заварени звена, те трябва да са от късозвеноен тип;

3. коефициентът на сигурност за текстилни въжета или колани се подбира в зависимост от материала, технологията на производство, размерите и начина на използване, като се гарантира достатъчно ниво на безопасност; в общия случай това се постига при стойност 7, при условие че използваните материали са с доказано качество и технологията на производство е подходяща за предвидените условия на използване; в противен случай коефициентът трябва да е с по-висока стойност, за да се осигури достатъчно ниво на безопасност; текстилните въжета и коланите не трябва да имат възли, свързки или заплитания освен в краищата си с изключение на случаите на използване на безконечен сапан;

4. металните елементи, които съставляват сапана или се използват със сапани, трябва да имат коефициент на сигурност, избран така, че да гарантира достатъчно ниво на безопасност, като в общия случай това се постига при стойност 4;

5. номиналната товароносимост на сапани с повече от един клон се определя от коефициента на сигурност на клона с най-ниска товароносимост, броя на клоновете и редукиционен коефициент, който зависи от конфигурацията на сапана.

(2) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да извърши или да възложи извършването на подходящи изпитвания за всеки тип елементи по т. 1 - 4, за да установи, че е постигнат подходящият коефициент на сигурност.

Чл. 168. (1) Устройството за контрол на движенията трябва да има такова действие, че машината, върху която е инсталирано, да остава в безопасно състояние.

(2) Машината се проектира или комплектува с устройство за контрол така, че амплитудата на движение на нейните части да остава в определените от производителя граници.

(3) Когато е необходимо, действието на устройството по ал. 2 се предхожда от предупредителен сигнал.

Чл. 169. Когато няколко стационарни машини или машини върху релси могат да действат едновременно и това може да създаде риск от сблъскване, те се проектират и изработват така, че да е възможно оборудването им със системи за избягване на този риск.

Чл. 170. (1) Механизмите на машината се проектират и изработват така, че товарите да не се изместват или приплъзват опасно или да не падат свободно или неочаквано, включително при пълно или частично прекъсване на енергозахранването или при прекратяване действията на оператора.

(2) При нормални условия на работа на машината товарът не трябва да се спуска единствено чрез фрикционна спирачка с изключение на машини, за които е предвидено да функционират по този начин.

(3) Устройствата, които държат товарите, се проектират и изработват така, че да се предотвратява падане на товарите без подадена команда.

Чл. 171. (1) Разположението на мястото за управление се подбира така, че да се осигури най-широка зона за наблюдение на траекториите на движещите се части, за да се избегнат

сблъсквания с хора и съоръжения или с други машини, които маневрират по време на работа и могат да предизвикат риск.

(2) Машината с направляван товар се проектира и изработва така, че изложените на опасност лица да не бъдат наранени от товара, превозващото средство или противотежестта.

Чл. 172. Движенията на превозващото средство на машина, обслужваща определени нива, трябва да се извършват по твърди направляващи. Ножичните системи също се считат като системи с твърди направляващи.

Чл. 173. (1) Машината, обслужваща определени нива, на която операторите имат достъп до превозващо средство, се проектира и изработва така, че превозващото средство да остава неподвижно по време на влизането в него, по-специално по време на операциите по товарене и разтоварване.

(2) Машината се проектира и изработва така, че разликата в нивата между превозващото средство и обслужваното ниво да не създава опасност от спъване.

Чл. 174. (1) Когато е необходимо, за изпълнение на изискването на чл. 171, ал. 2 зоната на движение на превозващото средство трябва да бъде недостъпна по време на нормално функциониране.

(2) Когато по време на извършване на действия по инспектиране или поддръжка съществува риск от премазване на операторите, намиращи се под или над превозващото средство, се осигурява необходимото свободно пространство чрез ниши за подслон или чрез предвиждане на механични устройства, които блокират движението на превозващото средство.

Чл. 175. Машината се проектира и изработва така, че рискът от падане на товар от превозващото средство да бъде елиминиран.

Чл. 176. (1) Рисковете, които могат да бъдат предизвикани от допир между операторите, намиращи се на обслужваните нива, и движещото се превозващо средство или други подвижни части от машината, трябва да бъдат предотвратени.

(2) Когато съществува риск от падане на оператори и на други лица в зоната на движение на превозващото средство, се предвиждат защитни прегради на обслужваните нива, за да се предотврати рискът. Защитните прегради не трябва да се отварят в посока на зоната на движение на превозващото средство.

(3) Защитните прегради по ал. 2 се съоръжават със заключващи системи, управлявани от положението на превозващото средство, чрез които се предотвратяват:

1. опасни движения на превозващото средство, докато защитните прегради са затворени и заключени;

2. опасно отваряне на защитната преграда, преди превозващото средство да спре на съответното ниво.

Чл. 177. Производителят или неговият упълномощен представител потвърждава чрез подходящи мерки, че подемната машина или готовите за употреба товарозахващащи приспособления, независимо от начина им на задвижване (човешка сила или двигател), могат да изпълняват предвидените им функции безопасно, когато се пускат на пазара или се пускат в действие за първи път.

Чл. 178. (1) Мерките по чл. 177 могат да бъдат предприети или в производствените

помещения на производителя, или на мястото на използване на машината.

(2) Когато машината не може да бъде сглобена в производствените помещения на производителя или на неговия упълномощен представител, мерките по ал. 1 се предприемат на мястото на използване.

Чл. 179. Статичните и динамичните изпитвания по чл. 163 и 164 се провеждат върху всяка готова за пускане в действие подемна машина.

Раздел II.

Съществени изисквания към машините, които не се задвижват от човешка сила

Чл. 180. (1) Машината или нейното оборудване се съоръжават с органи за управление с непрекъснато въздействие, чрез които се контролира движението на машината.

(2) Когато не съществува риск от блъскане на товара или на машината, органите за управление за частични или пълни движения могат да се заменят с устройства за управление, които позволяват автоматично спиране на определени места без непрекъснато въздействие върху тях.

Чл. 181. Машината с номинална товароподемност, не по-малка от 1000 kg, или с преобръщащ товарен момент, не по-малък от 40 000 Nm, се съоръжава с устройства, които да предупреждават водача и да предотвратяват опасни движения на товара в случаите на:

1. претоварване в резултат на превишаване номиналната товароподемност на машината или в резултат на товарния момент, създаден от превишаване на номиналната ѝ товароподемност;

2. превишаване на товарния момент, водещ до преобръщане в резултат на повдигане на товара.

Чл. 182. Носещите, теглещите и теглещо-носещите въжета на направляваните по въжета съоръжения се проектират и изработват така, че да се опъват от противотежест или от устройство за постоянно регулиране на опъването.

Раздел III.

Информация и маркировка

Чл. 183. (1) Върху всяка отделна верига за повдигане, въже или колан, които не образуват комплект, се нанася маркировка, а когато това е невъзможно - се поставя неотстраняема табела или пръстен с името и адреса на производителя или на неговия упълномощен представител и идентификационни данни за съответния сертификат.

(2) Сертификатът по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на производителя, а когато е подходящо - и на упълномощения му представител;

2. описание на веригата или въжето, съдържащо:

а) номиналните размери;

б) конструкцията;

в) материала, от който са произведени;

г) специалната металургична обработка на материала;

3. използвания метод за изпитване;

4. максималното натоварване, на което веригата или въжето могат да бъдат подложени

по време на работа.

(3) Освен информацията по ал. 2 сертификатът може да съдържа информация за диапазона на натоварвания за определени приложения.

Чл. 184. (1) Маркировката на товарозахващащите приспособления съдържа:

1. информация за материала, необходима за безопасното им използване;
2. максимална товароносимост.

(2) Когато върху товарозахващащите приспособления не може да се нанесе маркировката по ал. 1, тя се нанася върху табела или с други средства, здраво закрепени към приспособленията.

(3) Информацията по ал. 1 трябва да е четлива и разположена така, че да не може да се заличи и изтрие при употребата на приспособлението или да нарушава якостта му.

Чл. 185. (1) Върху подемната машина се нанася четлива, незаличима и разбираема информация за максималната ѝ товароподемност.

(2) Когато максималната товароподемност зависи от конфигурацията на машината, на местата за управление се поставят табели за товароподемността под формата на диаграми или таблици, чрез които се означава максималната товароподемност за всяка конфигурация.

(3) Върху машина, предназначена за повдигане само на стоки, с превозващо средство, което е достъпно и за хора и може да породи риск от падане, се нанасят ясни и незаличими надписи, забраняващи повдигането на хора.

(4) Надписите по ал. 3 се разполагат така, че да са видими от мястото, от което е възможен достъп.

Раздел IV.

Инструкция за експлоатация

Чл. 186. Всяко товарозахващо приспособление или всяка отделна партида от товарозахващащите приспособления се придружава от инструкция за експлоатация, съдържаща следните данни:

1. нормалните условия на използване;
2. ограниченията при използване (по-специално при използване на магнитни или вакуумни хващачи, които не отговарят напълно на изискванията на чл. 170, ал. 3);
3. указания за използване, монтаж и поддържане;
4. използвания коефициент за статично изпитване.

Чл. 187. Всяка подемна машина се придружава от инструкция за експлоатация, съдържаща следната информация:

1. техническите характеристики на машината:
 - а) диаграмата или таблицата с номиналната товароподемност съгласно чл. 185, ал. 2, когато е необходимо;
 - б) реакциите в опорите или в местата за закрепване и характеристиките на направляващите елементи;
 - в) данните за противотежестта, начините и средствата за монтирането ѝ, когато е необходимо;
2. съдържанието на дневника за поддържането и ремонта, когато не е доставен с машината;
3. указания за компенсиране липсата на пряка видимост към товара;

4. данни от изпитванията на машината, в които се съдържат резултатите от статичните и динамичните изпитвания, проведени от производителя или от неговия упълномощен представител;

5. инструкции за взетите мерки съгласно чл. 177 - 179, когато машината не е монтирана в производствените помещения на производителя, в конфигурацията преди пускането ѝ в действие за първи път.

Глава пета.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИТЕ ЗА ПОДЗЕМНА РАБОТА

Чл. 188. (1) Механизираният крепеж се проектира и изработва така, че да запазва посоката на преместване и да не се измества преди, по време и след преустановяване на натоварването.

(2) На крепежа по ал. 1 се предвиждат места за закрепване на горните планки (силовите палци) на хидравличните подпори.

Чл. 189. Механизираният крепеж по чл. 188 не трябва да възпрепятства движението на изложените на опасност лица.

Чл. 190. (1) Органите за ускоряване и спиране движението на машината, движеща се по релси, се проектират и разполагат така, че да могат да се задействат ръчно.

(2) По изключение органите по ал. 1 могат да се задействат с крак.

Чл. 191. (1) Органите за управление на механизирания крепеж се проектират и разполагат така, че по време на преместването му операторът да се намира под неподвижна секция на крепежа.

(2) Органите за управление по ал. 1 се проектират така, че да имат защита срещу неволно задействане на механизирания крепеж.

Чл. 192. (1) Самоходната релсова машина за подземна работа се снабдява с устройство, което въздейства непрекъснато върху веригата за управление на движението на машината (устройство за заетост - тотман).

(2) Устройството по ал. 1 трябва да бъде постоянно задействано по такъв начин, че придвижването да бъде спирано, ако водачът не упражнява контрол върху него.

Чл. 193. (1) Машината, на която са инсталирани леснозапалими части, се проектира и изработва така, че да е комплектувана с вградена пожарогасителна система или да има възможност за закрепване на пожарогасител с лесен достъп.

(2) Спирачната система на машината за подземна работа се проектира и изработва така, че да не създава искри или да не причинява пожари.

(3) Машината за подземна работа се комплектува с двигател с вътрешно горене, който използва гориво с ниско налягане на парите и който не създава искри от електрически характер.

Чл. 194. Машината за подземна работа с двигател с вътрешно горене се проектира и изработва така, че емисиите на отработилите газове да не се отвеждат нагоре.

Глава шеста.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИТЕ, КОИТО ПРИ ПОВДИГАНЕ НА ХОРА СЪЗДАВАТ СПЕЦИФИЧНИ ОПАСНОСТИ

Чл. 195. Превозващото средство и подът му се проектират и изработват така, че да се осигури пространство и якост за предвидения максимален брой лица и на максималното работно натоварване.

Чл. 196. (1) Коефициентите на сигурност, определени в чл. 166 и 167, при машините за повдигане или преместване на хора се удвояват.

(2) Машината, предназначена за вдигане на хора или на хора и стоки, се съоръжава с окачване или със система за поддържане на превозващото средство.

(3) Окачването или системата по ал. 2 се проектира и изработва така, че да осигурява достатъчно общо ниво на безопасност и да предотвратява падането на превозващото средство.

(4) Когато за окачване на превозващото средство се използват въжета или вериги, като общо правило трябва да се използват най-малко две независими въжета или вериги, всяко/всяка от които има собствено закрепване.

Чл. 197. Изискванията на чл. 181 се прилагат при машини, които не се задвижват от човешка сила, независимо от стойностите на максималния работен товар и на преобръщания момент, освен ако производителят може да докаже, че не съществува опасност от претоварване или преобръщане.

Чл. 198. (1) Когато изискванията за безопасност не налагат други решения, превозващото средство се проектира и изработва така, че лицата, намиращи се на него, да разполагат с органи за управление на повдигането и спускането и когато е необходимо - на хоризонталното преместване на превозващото средство спрямо машината.

(2) Когато машината е в работен режим, органите за управление по ал. 1 трябва да имат предимство пред другите органи за управление на същото движение с изключение на системата за аварийно спиране.

(3) Командните органи по ал. 1 трябва да са от типа с постоянно въздействие, освен когато превозващото средство е напълно затворено.

Чл. 199. Машината за повдигане на хора се проектира, изработва или комплектува така, че ускоряването и забавянето на превозващото средство да не предизвикват рискове за хората.

Чл. 200. (1) Машината за повдигане на хора се проектира и изработва така, че наклоняването на превозващото средство да не създава риск от падане на хората по време на движение.

(2) Когато превозващото средство е проектирано като работно място, трябва да се осигури неговата стабилност и да се възпрепятстват опасните движения.

(3) Когато мерките, предвидени в чл. 99, не са достатъчни, превозващото средство трябва да бъде снабдено с места за закрепване, чийто брой да е съобразен с броя на хората, които могат да се намират в него.

(4) Местата за закрепване трябва да са достатъчно здрави, за да позволяват използването на лични предпазни средства в случай на падане от височина.

(5) Люковете на пода или на тавана или страничните врати се проектират и изработват така, че да не могат да се отварят инцидентно, а ако това се случи, посоката на отваряне трябва да предотвратява риска от падане.

Чл. 201. Когато съществува риск от падане на предмети върху превозващото устройство, то се оборудва със защитна конструкция срещу падащи предмети (FOPS).

Чл. 202. (1) Превозващото средство на машина, която е предназначена да обслужва определени нива, се проектира и изработва така, че да се избягват рисковете, предизвиквани от допир между хората и/или контакт между предметите във или върху превозващото средство с фиксирани или подвижни елементи.

(2) При необходимост превозващото средство се проектира и изработва така, че да е напълно затворено с врати, оборудвани с устройство за заключване, което предотвратява опасните му движения, когато вратите не са затворени.

(3) Вратите трябва да останат затворени, ако превозващото средство спре между две площадки, когато съществува опасност от падане извън него.

Чл. 203. (1) Машината, предназначена да обслужва определени нива, се проектира, изработва и при необходимост се оборудва с приспособления, чрез които се избягва неконтролираното движение на превозващото средство в посока нагоре или надолу.

(2) Приспособленията по ал. 1 трябва да могат да спират превозващото средство при максималното му работно натоварване и при предвидената максимална скорост.

(3) Спирането, предизвикано от действието на приспособлението по ал. 1, не трябва да предизвиква опасно забавяне за пътуващите при всички случаи на натоварване.

Чл. 204. Органите за управление, освен тези, използвани при авария, намиращи се на обслужваните нива, не трябва да предизвикват движение на превозващото средство, когато:

1. органите за управление на превозващото средство функционират;
2. превозващото средство не се намира на обслужвано ниво.

Чл. 205. Защитните прегради на обслужваните нива и на превозващото средство се проектират и изработват така, че да осигуряват безопасно преминаване към и от превозващото средство, като се вземат предвид предвидимото съчетание от предмети и хора, които трябва да бъдат вдигани.

Чл. 206. В превозващото средство се поставя информация за безопасност, която включва:

1. допустимия брой на лицата, които могат да се намират в превозващото средство;
2. максималната работна товарносимост.

Част трета.

ОЦЕНЯВАНЕ И УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Глава първа.

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ СЪОТВЕТСТВИЕТО НА МАШИНИТЕ

Чл. 207. Преди да нанесе "СЕ" маркировката върху машината, производителят или неговият упълномощен представител:

1. прилага една от процедурите за оценяване на съответствието съгласно чл. 208, 209 или 210;
2. съставя ЕО декларация за съответствието съгласно приложение № 1, т. 1.

Чл. 208. Когато машината не е включена в приложение № 2, производителят или неговият упълномощен представител прилага процедурата "Вътрешен производствен контрол" съгласно приложение № 6.

Чл. 209. Когато машината е включена в приложение № 2, но е произведена при спазване на изискванията на стандартите по чл. 6, ал. 2 и когато тези стандарти обхващат всички приложими съществени изисквания, производителят или неговият упълномощен представител прилага една от следните процедури:

1. "Вътрешен производствен контрол" съгласно приложение № 6;
2. "ЕО изследване на типа" съгласно приложение № 7 в съчетание с процедурата "Вътрешен производствен контрол" съгласно приложение № 6, т. 3;
3. "Пълно осигуряване на качеството" съгласно приложение № 8.

Чл. 210. Когато машината е включена в приложение № 2, но не е произведена съгласно стандартите по чл. 6, ал. 2, или е произведена при спазване изискванията на част от тях, или стандартите не обхващат съответните съществени изисквания, или не съществуват хармонизирани стандарти за съответната машина, производителят или неговият упълномощен представител прилага една от следните процедури:

1. "ЕО изследване на типа" съгласно приложение № 7 в съчетание с процедурата "Вътрешен производствен контрол" съгласно приложение № 6, т. 3;
2. "Пълно осигуряване на качеството" съгласно приложение № 8.

Чл. 211. За прилагане на процедурите по чл. 207 - 210 производителят или неговият упълномощен представител трябва да разполага с необходимите средства или да има достъп до такива, за да осигури съответствието на машините със съществените изисквания, определени в част втора.

Глава втора.

ПРОЦЕДУРИ, ПРИЛОЖИМИ ЗА ЧАСТИЧНО КОМПЛЕКТУВАНИ МАШИНИ

Чл. 212. (1) Преди да пусне на пазара частично комплектувана машина, производителят или неговият упълномощен представител изготвя:

1. техническа документация съгласно приложение № 5, част Б;
2. инструкция за вграждане съгласно приложение № 4;
3. декларация за вграждане съгласно приложение № 1, т. 2.

(2) Документите по ал. 1, т. 2 и 3 придружават частично комплектуваната машина до нейното вграждане в напълно комплектуваната машина, след което стават част от техническото ѝ досие.

Част четвърта.

РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ НА ЛИЦА ПО ЧЛ. 10, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОДУКТИТЕ И ПРОВЕРКИ ЗА СПАЗВАНЕ НА УСЛОВИЯТА, ПРИ КОИТО Е ИЗДАДЕНО РАЗРЕШЕНИЕТО

Чл. 213. Лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване съответствието на машините, трябва да отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗТИП и на изискванията на националните стандарти на държавите членки, които въвеждат

хармонизираните европейски стандарти EN 45011, EN 45012 и EN ISO/IEC 17025 в зависимост от процедурите и продуктите, за които кандидатства, и:

1. да може да изпълнява една или повече процедури за оценяване съответствието на машините;
2. да има методики и инструкции за изпитване на машините, когато не се прилагат стандартите по чл. 6, ал. 2;
3. да има наръчник и процедури на системата по качеството.

Чл. 214. (1) (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.) Лицето по чл. 213 подава до председателя на ДАМТН писмено заявление, в което се посочват продуктите и процедурите, за които желае да получи разрешение, а също така и единен идентификационен код (ЕИК) по чл. 23 от Закона за търговския регистър. Към заявлението се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2014 г., отм. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.)
2. справка в табличен вид, съдържаща видовете продукти, приложимите за тях съществени изисквания, хармонизираните стандарти или методиките и инструкциите за измерване и изпитване, които ще се прилагат при оценяване на съответствието;
3. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.) списък на персонала с разпределение на функциите и информация за вида на правоотношението, документи за завършено образование, допълнително придобита квалификация и професионална автобиография, както и справка относно неговата компетентност и опит за извършване оценяване на съответствието по заявления обхват;
4. справка за техническите средства за извършване на изпитвания като част от процедурите за оценяване на съответствието, с които разполагат собствените му лаборатории и/или лабораториите, с които има сключени договори;
5. копие от сключените договори с подизпълнители, когато има такива;
6. копие от сертификатите за акредитация на лабораториите, когато има такива;
7. декларации на лицето и на наетия от него персонал за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 3, 5 и 8 ЗТИП;
8. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2014 г., отм. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.)
9. копие от договора за застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му, свързани с дейностите по оценяване на съответствието;
10. списък на стандартите по чл. 6, ал. 2, които притежава, отнасящи се до продуктите, посочени в заявлението;
11. методики и инструкции за изпитване на продуктите, когато не се прилагат стандартите по чл. 6, ал. 2;
12. наръчник и процедурите на системата по качеството;
13. документирани процедури за оценяване на съответствието, за които кандидатства;
14. документ за платена такса за установяване съответствието на документите с изискванията на чл. 10, ал. 1 и 2 ЗТИП по чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на ДАМТН по Закона за държавните такси, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г. и бр. 17 и 49 от 2003 г.).

(2) В случаите по чл. 11, ал. 2 ЗТИП лицето по чл. 213 подава до председателя на ДАМТН заявлението по ал. 1, придружено от:

1. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.) документите по ал. 1, т. 2 - 6, 9 - 11, 13 и 14;
2. сертификат за акредитация от орган по акредитация на държава членка, член на

Европейската организация за акредитация и подписал Мултилатералното споразумение (MLA) в съответните области в зависимост от продуктите и процедурите, за които кандидатства:

а) за "Пълно осигуряване на качеството" (приложение № 8) - по стандарт БДС EN 17021;

б) за "ЕО изследване на типа" (приложение № 7) - по стандарти БДС EN 17021 и БДС EN ISO/IEC 17025.

(3) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.) За обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 2 и 7 ЗТИП се извършва служебна проверка.

(4) (Предишна ал. 3, доп. - ДВ, бр. 87 от 2017 г., в сила от 31.10.2017 г.) При положителен резултат от проверките на документите по ал. 1 и 2 и служебната проверка по ал. 3 лицето по чл. 213 внася такси за извършване проверка на място за установяване на техническата компетентност и способността за изпълнение на заявените процедури, определени в тарифата по ал. 1.

Чл. 215. (1) Оценяването на изпълнението на изискванията на чл. 213 се извършва съгласно процедура, утвърдена от председателя на ДАМТН, която се предоставя на заявителя.

(2) В срок 6 месеца от получаването на документите по чл. 214 председателят на ДАМТН взема решение за издаване на разрешение за извършване оценяване на съответствието на машините или отказва издаването му с мотивирана заповед.

(3) Издаването на разрешение за оценяване на съответствието се извършва по реда на чл. 12а ЗТИП.

(4) При издаване на разрешението за оценяване съответствието на машините се заплащат такси, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на ДАМТН по Закона за държавните такси.

(5) Разрешението за оценяване на съответствието не може да се прехвърля или преотстъпва на други физически или юридически лица.

Чл. 216. (1) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор проверява периодично нотифицирания орган за спазване на условията, при които е получил разрешение за оценяване съответствието на машините, и за изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието.

(2) Проверките по ал. 1 са планови и извънредни и се извършват от комисия, определена със заповед на председателя на ДАМТН.

(3) Плановите проверки по ал. 2 се извършват на всеки 6 месеца от датата на нотификацията съгласно годишен график за проверки и обхващат:

1. изпълнените процедури за оценяване на съответствието;
2. функционирането на системата по качеството;
3. състоянието на техническите средства за измерване и изпитване;
4. актуалността на прилаганите стандарти;
5. взаимодействието с подизпълнителите и дейността им като част от процедурите за оценяване на съответствието;
6. постъпилите жалби, възражения, рекламации и начините за тяхното уреждане;
7. издадените сертификати и одобрения в резултат на извършените процедури за оценяване на съответствието.

(4) Извънредните проверки по чл. 14в, ал. 2 ЗТИП се извършват на място при нотифицираните органи и обхващат:

1. допуснатите несъответствия с изискванията на чл. 10 ЗТИП, за които е постъпила информация, причините за възникването им и начините за тяхното отстраняване;

2. пропуски при изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието;
3. възможността на нотифицирания орган да продължава да извършва дейността си по оценяване на съответствието.

(5) При извършване на проверките по ал. 3 и 4 нотифицираният орган заплаща разходите за командироване на експертите от комисията по ал. 2.

(6) В случаите, когато комисията констатира нарушения по чл. 14в, ал. 4 и чл. 15 ЗТИП, тя изготвя и представя на председателя на ДАМТН доклад за временно спиране или отнемане разрешението на органа по ал. 1.

Чл. 217. Нотифицираният орган е длъжен до 31 януари следващата година да представя годишен доклад за дейността си в ДАМТН, който съдържа информация за извършените оценки за съответствието по видове продукти и процедури, копия на издадените сертификати и одобрения, отказите за издаване на сертификат и одобрения, общия брой на предявените жалби, възражения, рекламации и предприетите действия по уреждането им.

Чл. 218. (1) Когато даден нотифициран орган констатира, че производителят не отговаря или вече не отговаря на съответните изисквания на наредбата или че не би трябвало да бъде издаден сертификат за ЕО изследване на типа, или че не би трябвало да бъде одобрена определена система за осигуряване на качеството, той преустановява действието или анулира сертификата или одобрението при спазване принципа на пропорционалност, или налага ограничения, като ги мотивира подробно, освен ако производителят гарантира чрез съответни корективни мерки постигането на съответствие с тези изисквания.

(2) Ако действието на сертификата или одобрението бъдат преустановени или те бъдат анулирани, или ако бъдат наложени ограничения, или пък ако се наложи намесата на органа за надзор на пазара, нотифицираният орган трябва да информира определения в чл. 27 орган за надзор на пазара. Председателят на ДАМТН трябва да информира незабавно останалите държави членки и комисията.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Машина" е:

а) съвкупност от свързани помежду си части или възли, от които поне една се движи, които са свързани за осигуряване на определено приложение, снабдена със или предназначена да бъде снабдена със задвижваща система, различна от пряко приложена човешка или животинска сила;

б) съвкупността по смисъла на буква "а" без системите за свързването им към мястото за ползване или към източниците на енергия и задвижване;

в) съвкупността по смисъла на букви "а" и "б" за монтаж и ползване на средство за транспорт или в сграда, или на конструкция;

г) съвкупността от машините по букви "а", "б" и "в" или частично комплектувана машина по смисъла на § 1, т. 7, които с цел постигане на същия резултат са разположени и управлявани така, че да работят като едно цяло;

д) съвкупност от свързани помежду си части или възли, от които поне една се движи, които са свързани за повдигане на товари и за която единствената задвижваща сила е пряко прилагана човешка сила.

2. "Сменяемо съоръжение" е съоръжение, което променя функцията или дава възможност за придобиване на нова функция на пусната на пазара машина или трактор и което

не е инструмент.

3. "Защитен елемент" е елемент:

- а) който служи за осигуряване на функция, свързана с безопасността;
- б) който е пуснат самостоятелно на пазара;
- в) чийто отказ и/или неизпълнение на функция застрашава безопасността на хората;
- г) който не е необходим за функционирането на машината или който може да бъде заменен с други елементи, позволяващи на машината да функционира.

Индикативен списък на защитните елементи се съдържа в приложение № 3.

4. "Товарозахващащо приспособление" е елемент или съоръжение, което се пуска самостоятелно на пазара, не е свързано към подемната машина, позволява захващането на товара и се поставя между машината и товара или върху самия товар или е предназначено да бъде съставна част от товара.

За товарозахващащи приспособления се приемат и въжетата за повдигане на товари (сапани) и техните елементи.

5. "Вериги, въжета и ремъци" са елементи, които са проектирани и произведени за повдигане на товари и са част от подемна машина или от товарозахващото приспособление.

6. "Демонтируемо съоръжение за механично предаване на въртящ момент (движение)" е демонтируемо съоръжение, предназначено за предаването на въртящ момент между задвижваща машина или трактор и първия неподвижен лагер на задвижваната машина.

Когато демонтируемото съоръжение за механично предаване на въртящ момент (движение) се пуска на пазара със защитен кожух, се приема за един продукт.

7. "Частично комплектувана машина" е съвкупност, която е машина, но не може да се използва самостоятелно за определено приложение. Частично комплектуваната машина е предназначена за вграждане или свързване с друга машина или с друга частично комплектувана машина или съоръжение с цел създаване на напълно комплектувана машина, по отношение на която се прилага наредбата.

8. "Опасност" е потенциален източник на нараняване или увреждане на здравето.

9. "Опасна зона" е пространство в машината и/или около нея, в което има риск за здравето или за безопасността на изложеното на опасност лице.

10. "Изложено на опасност лице" е лице, което се намира изцяло или частично в опасната зона.

11. "Оператор" е лице, на което е възложено да монтира, работи, настройва, поддържа, почиства, ремонтира или транспортира машина.

12. "Риск" е комбинация от вероятността и тежестта на нараняване или увреждане на здравето, които могат да възникнат в опасна ситуация.

13. "Защитна преграда" е компонент от машината, който се използва специално за осигуряване на защита посредством създаване на физическо препятствие.

14. "Предпазно устройство" е устройство, различно от защитна преграда, което намалява риска самостоятелно или в комбинация със защитна преграда.

15. "Нормална експлоатация" е използване на машина в съответствие с информацията, предоставена в инструкцията за експлоатация.

16. "Разумно предвидима неправилна експлоатация" е използването на машината по начин, който не е посочен в инструкцията за експлоатация и който може да е резултат от предвидимо човешко поведение.

17. "Машина, представляваща опасност поради своята подвижност" е машина:

- а) функционирането на която налага подвижност по време на работа или непрекъснато или периодично преместване в зависимост от последователността на фиксирани работни места, или

б) която функционира без преместване, но може да бъде снабдена със средства, позволяващи да бъде премествана по-лесно от едно място на друго.

18. "Водач" е оператор, отговорен за придвижването на машината.

Водачът може да се намира на самата машина или да я съпровожда ходом, или да я управлява дистанционно.

19. "Подемна операция" е операция по преместване на единични товари, съставени от отделни предмети и/или хора, които налагат промяна на нивото в определен момент.

20. "Направляван товар" е товар, на който цялото движение се извършва по твърди или гъвкави направляващи, чието положение в пространството е определено от неподвижни точки.

21. "Коефициент на сигурност" е аритметичното отношение между гарантирания от производителя или неговия упълномощен представител товар, който може да издържи даден компонент, и номиналния работен товар, означен върху този компонент.

22. "Коефициент на изпитване" е аритметичното отношение между товара при статични или динамични изпитвания на подемна машина или товарозахващащо приспособление и номиналния работен товар, означен върху машината или товарозахващащото приспособление.

23. "Статично изпитване" е изпитване, което се състои първо в оглед на машината или товарозахващащото приспособление и последващо прилагане на сила, отговаряща на максималното работно натоварване, умножено по съответния коефициент за статично изпитване, и в извършване на нов оглед на машината или на товарозахващащото приспособление след отстраняване на посоченото натоварване, за да се установи дали не са настъпили някакви повреди.

24. "Динамично изпитване" е изпитване, при което подемната машина работи при всички възможни конфигурации с товар, равен на номиналния, умножен с коефициента за динамично изпитване, като се отчита динамичното поведение на машината, за да се провери правилното ѝ функциониране.

25. "Превозващо средство" е средство за повдигане, спускане или преместване на хора и предмети.

26. "Пускане на пазара" е първото предоставяне в Общността на машина или частично комплектувана машина с цел разпространение или използване срещу заплащане или безплатно.

27. "Производител" е всяко физическо или юридическо лице, което проектира и/или произвежда машина или частично комплектувана машина, по отношение на която се прилага наредбата, и който е отговорен за съответствието им, предвид нейното пускане на пазара от негово име, под собствената му марка или за негова собствена употреба. При липса на производител, като описания по-горе, като такъв се приема всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара или в действие машина или частично комплектувана машина, по отношение на която се прилага наредбата.

28. "Хармонизиран стандарт" е техническа спецификация, приета от орган по стандартизация, по-специално от Европейския комитет по стандартизация (CEN), Европейския комитет за стандартизация в електротехниката (Cenelec) или Европейския институт за стандартизация в далекосъобщенията (ETSI) в рамките на мандата, предоставен от Комисията в съответствие с процедурите, установени от Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г., предвиждаща процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите, свързани с информационното общество, и която е лишена от задължителен характер.

29. "Упълномощен представител" е всяко установено в Европейските общности физическо или юридическо лице, което е упълномощено писмено от производителя, за да изпълнява от негово име всички свързани с наредбата задължения и формалности или част от

тях.

30. (нова - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) "Съществени изисквания" са задължителни изисквания, свързани с проектирането и изработването на продуктите, за които се прилага наредбата, с цел да се осигури високо ниво на защита на здравето и безопасността на хората, където е подходящо, на домашните животни и вещите и когато е приложимо, на околната среда.

31. (нова - ДВ, бр. 48 от 2010 г., в сила от 15.12.2011 г.) "Машини за прилагане на пестициди" са машини, специално предназначени за прилагане на продукти за растителна защита по смисъла на член 2, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ОВ, L 309 от 24 ноември 2009 г.).

§ 2. Наредбата въвежда разпоредбите на Директива 2006/42/ЕО относно машините, изменяща Директива 95/16/ЕО (ОВ, L 157 (09.06.2006), р. 24). Позоваванията към Директива 98/37/ЕО (ОВ, L 207 (23.07.1998), р. 1) се приемат като позовавания към Директива 2006/42/ЕО съгласно таблицата за съответствие в приложение № 9.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. Изпълнителният директор на Българския институт за стандартизация (БИС) публикува в официалния бюлетин на БИС списък на одобрените български стандарти по чл. 6, ал. 3.

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 7, ал. 1 ЗТИП.

§ 5. Преносимите взривомонтажни и другите преносими ударни машини, които отговарят на националното законодателство на Република България, могат да се пускат на пазара и/или в действие до 29 юни 2011 г.

Допълнителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 124 ОТ 18 ЮНИ 2010 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ СЪОТВЕТСТВИЕТО НА МАШИНИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 48 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 15.12.2011 Г.)

§ 7. Постановлението въвежда разпоредбите на Директива 2009/127/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за изменение на Директива 2006/42/ЕО по отношение на машините за прилагане на пестициди (ОВ, L 310/29 от 25 ноември 2009 г.).

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 124 ОТ 18 ЮНИ 2010 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ СЪОТВЕТСТВИЕТО НА МАШИНИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 48 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 15.12.2011 Г.)

§ 8. Постановлението влиза в сила от 15 декември 2011 г.

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 241 ОТ 26 ОКТОМВРИ 2017 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 87 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 31.10.2017 Г.)

§ 19. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 5, ал. 1, т. 5

Декларации

1. ЕО ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА МАШИНИТЕ

1.1. ЕО декларацията за съответствие на машините и нейните преводи се съставят при спазване на изискванията, приложими при съставянето на инструкцията за експлоатация, и се отпечатват или се изписват ръкописно с главни печатни букви.

ЕО декларацията за съответствие отразява състоянието на машините, в които те са били пуснати на пазара, и изключва добавените компоненти и/или операциите, извършени впоследствие от крайния потребител.

1.2. ЕО декларацията за съответствие съдържа следните данни:

1.2.1. име и адрес на управление на производителя, а при необходимост - и на неговия упълномощен представител;

1.2.2. име и адрес на лицето, установено на територията на държава членка и упълномощено да състави техническото досие;

1.2.3. описание и идентификация на машината, включително нейното общо наименование, функция, модел, тип, сериен номер и търговско наименование;

1.2.4. декларация, че машината отговаря на всички приложими изисквания на наредбата (Директива 2006/42/ЕО), и при необходимост - подобно деклариране, че машината отговаря на други наредби, въвеждащи директиви на ЕС и/или приложими разпоредби. Позоваванията трябва да съответстват на текстовете, публикувани в "Официален вестник" на Европейския съюз;

1.2.5. име, адрес и идентификационен номер на нотифицирания орган, който е участвал в процедурата "ЕО изследване на типа" съгласно приложение № 7, и номер на сертификата за "ЕО изследване на типа", когато е приложимо;

1.2.6. име, адрес и идентификационен номер на нотифицирания орган, който е одобрил системата за пълно осигуряване на качеството съгласно приложение № 8, когато е приложимо;

1.2.7. позоваване на хармонизираните стандарти съгласно чл. 6, ал. 2, когато такива са използвани;

1.2.8. позоваване на други използвани стандарти и технически спецификации, когато е приложимо;

1.2.9. място и дата на съставяне на ЕО декларацията за съответствие;

1.2.10. име и подпис на лицето, упълномощено от производителя или от неговия упълномощен представител да съставя ЕО декларацията за съответствие.

2. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ВГРАЖДАНЕ НА ЧАСТИЧНО КОМПЛЕКТУВАНИ МАШИНИ

2.1. Декларацията за вграждане на частично комплектувани машини и нейните преводи се съставят при спазване на изискванията, приложими при съставянето на инструкцията за експлоатация, и се отпечатват или изписват ръкописно с главни печатни букви.

2.2. Декларацията за вграждане съдържа следните данни:

2.2.1. име и адрес на управление на производителя на частично комплектуваната машина, а при необходимост - и на неговия упълномощен представител;

2.2.2. име и адрес на лицето, установено на територията на държава членка и упълномощено да състави техническата документация;

2.2.3. описание и идентификация на частично комплектуваната машина, включително нейното общо наименование, функция, модел, тип, сериен номер и търговско наименование;

2.2.4. декларация, че са приложени и изпълнени съществените изисквания на наредбата (Директива 2006/42/ЕО); че техническа документация е съставена съгласно приложение № 5, част Б; при необходимост - декларация, че частично комплектуваната машина отговаря на други приложими наредби, въвеждащи директиви на ЕС. Позоваванията трябва да съответстват на текстовете, публикувани в "Официален вестник" на Европейския съюз;

2.2.5. декларация за предоставяне на допълнителна информация относно частично комплектуваната машина след получаване на мотивирано искане от органите за надзор на пазара; в декларацията се включват подробностите относно начина на предоставяне на информация, като не се нарушават правата на интелектуална собственост на производителя на частично комплектуваната машина;

2.2.6. декларация, че частично комплектуваната машина няма да бъде пусната в действие, преди да бъде издадена декларация за съответствие на машината, в която ще бъде вградена, с приложимите разпоредби на наредбата, когато това е необходимо;

2.2.7. място и дата на съставяне на декларацията за вграждане;

2.2.8. име и подпис на лицето, упълномощено от производителя или от неговия упълномощен представител да съставя декларацията за вграждане.

3. СЪХРАНЕНИЕ

Производителят на машината или неговият упълномощен представител съхранява оригинала на ЕО декларацията за съответствие за период от най-малко 10 години след датата на производство на последната машина.

Производителят на частично комплектуваната машина или неговият упълномощен представител съхранява оригинала на декларацията за вграждане за период от най-малко 10 години след датата на производство на последната частично комплектувана машина.

Приложение № 2 към чл. 208

Категории машини, за които се прилагат процедурите по чл. 209 и 210

1. Еднодискови и многодискови циркуляри за обработка на дървени и подобни на дървените материали или за обработка на месо и месни продукти от следните типове:

1.1. Отрезни машини с непреместващ се по време на работа инструмент, с неподвижна маса и с ръчно подаване на обработваемия детайл или с демонтируем подавателен апарат.

1.2. Отрезни машини с непреместващ се по време на работа инструмент, с пендел-носач или шейна с възвратно-постъпателно движение, с ръчно подаване.

1.3. Отрезни машини с режещ/и инструмент/и, който е неподвижен по време на работа, с вградено устройство за механизизирано подаване на обработваемите детайли и с ръчно зареждане и/или снемане на детайлите.

1.4. Отрезни машини с режещ/и инструмент/и, който е подвижен по време на работа, с вградено устройство за механизизирано придвижване на режещия инструмент и с ръчно зареждане и/или снемане на детайлите.

2. Рендосвачни машини за дървен материал с ръчно подаване (абрихти).

3. Еностранни рендосвачни машини за обработка на дървен материал (щрайхмуси) за

постигане на определена дебелина, с вградено устройство за механизирано подаване на обработваемите детайли и с ръчно зареждане и/или снемане на детайлите.

4. Лентови триони (банцизи) с ръчно зареждане и/или снемане на детайлите за обработка на дървен материал и на материали с подобни физически характеристики, или за обработване на месо и продукти с подобни физически характеристики от следните типове:

4.1. Отрезни машини с режещ(и) инструмент(и), който е неподвижен по време на работа, с маса или супорт за поддържане на детайла, които са неподвижни или с възвратно-постъпателно движение.

4.2. Отрезни машини с режещ инструмент, който е монтиран на шейна с възвратно-постъпателно движение.

5. Комбинирани машини от видовете, посочени в т. 1 - 4 и 7, за обработване на дървени материали и на материали с подобни физически характеристики.

6. Многовретенни фрезови машини за обработване на дървен материал с ръчно подаване.

7. Фрези с вертикална ос с ръчно подаване за обработване на дървени материали и на материали с подобни физически характеристики.

8. Преносими верижни триони за обработване на дървен материал.

9. Преси за студена обработка на метали, включително преси за огъване, с ръчно зареждане и/или снемане на детайла, чиито подвижни работни елементи могат да имат ход, по-голям от 6 мм, и скорост, по-висока от 30 mm/s.

10. Машини за шприцоване или формоване под налягане на пластмаси с ръчно зареждане или снемане на детайла.

11. Машини за шприцоване или формоване под налягане на каучук с ръчно зареждане или снемане на детайла.

12. Машини за подземна работа от следните видове:

12.1. Локомотиви и вагонетки със спирачки.

12.2. Крачещи хидравлични крепежи.

13. Сметосъбиращи машини за битови отпадъци с ръчно товарене и механизъм за пресоване.

14. Демонтируеми устройства за механично предаване на движение, включително техните защитни прегради.

15. Защитни прегради на демонтируемите устройства за механично предаване на движение.

16. Подемници за повдигане на превозни средства.

17. Подемни съоръжения за хора или за хора и предмети, при които съществува риск от падане от височина, по-голяма от 3 метра.

18. Преносими взривомонтажни машини и други преносими ударни машини.

19. Предпазни устройства, предназначени да откриват наличие на хора.

20. Механично задвижвани подвижни защитни прегради с блокировка, предназначени да бъдат използвани в машините по т. 9, 10 и 11.

21. Логически блокове, осигуряващи функции, свързани с безопасността.

22. Конструкции за защита при преобръщане (ROPS).

23. Конструкции за защита от падащи предмети (FOPS).

Приложение № 3 към § 1, т. 3

Списък на защитните елементи

1. Защитни прегради на демонтируемите устройства за механично предаване на въртящ момент.
2. Предпазни устройства, предназначени да откриват наличие на хора.
3. Задвижвани от двигател подвижни защитни прегради с блокировка, предназначени да бъдат използвани в машините, съгласно приложение № 2, т. 9, 10 и 11.
4. Логически блокове, осигуряващи функции, свързани с безопасността.
5. Клапани с допълнителни средства за откриване на повреди и предназначени за управление на опасните движения на машините.
6. Системи за извличане на емисиите, предизвиквани от машините.
7. Предпазни устройства и защитни прегради, предназначени да предпазват застрашените лица от движещите се части, които участват пряко в работния процес на машината.
8. Устройства за контрол на натоварването и управление на движенията на подемните машини.
9. Устройства за задържане на хора към седалките им.
10. Устройства за аварийно спиране.
11. Системи, които предотвратяват натрупването на потенциално опасни електростатични заряди.
12. Ограничители на енергия и аварийни устройства съгласно чл. 91, 147 и 168.
13. Системи и устройства, предназначени за намаляване излъчването на шум и вибрации.
14. Конструкции за защита при преобръщане (ROPS).
15. Конструкции за защита от падащи предмети (FOPS).
16. Устройства за управление, задействани с две ръце.
17. Компоненти за машини, предназначени за вдигане и/или за придвижване на хора между различни нива, които са включени в следния списък:
 - 17.1. Устройства за блокиране на вратите на обслужваните нива.
 - 17.2. Устройства, имащи за цел предотвратяване падане на товара или неговото неконтролирано движение към горната част на превозващото средство.
 - 17.3. Устройства за ограничаване на висока скорост.
 - 17.4. Амортизъори за акумулиране на енергия:
 - а) нелинейни, или
 - б) със забавяне на обратното движение.
 - 17.5. Амортизъори за разсейване на енергията.
 - 17.6. Клапани за осигуряване на безопасност, монтирани на силовите цилиндри на хидравличните системи, когато те се използват за предотвратяване на падане.
 - 17.7. Електрически устройства за осигуряване на безопасност, съставени от обезопасяващи прекъсвачи с електронни компоненти.

Приложение № 4 към чл. 212, ал. 1, т. 2

Инструкция за вграждане на частично комплектувана машина

Инструкцията за вграждане на частично комплектувана машина съдържа описание на условията, които трябва да се изпълнят, за да е възможно правилното ѝ вграждане в напълно комплектуваната машина, така че безопасността да не бъде застрашена.

Инструкцията за вграждане се изготвя на един от официалните езици на Общността, избран от производителя на машината, в която ще бъде вградена частично комплектуваната

машина, или от неговия упълномощен представител.

Приложение № 5 към чл. 5, ал. 1, т. 2

Техническо досие и техническа документация

Част А. Техническо досие на машините

С техническото досие се доказва, че машината съответства на изискванията на наредбата. То обхваща проектирането, производството и действието на машината в степен, необходима за оценяване на съответствието ѝ. Техническото досие трябва да се изготвя на един или няколко от официалните езици на Общността с изключение на инструкцията за експлоатация на машината, за която се прилагат специалните изисквания по чл. 116 и 117.

1. Техническото досие включва следните документи:

1.1. Конструктивно досие, което съдържа:

а) общо описание на машината;

б) чертеж на машината в нейната цялост, чертежи на управляващите вериги, както и съответни описания и обяснения, необходими за изясняване принципа на функциониране на машината;

в) подробни и пълни чертежи, придружени от изчислителни записки, резултати от изпитвания, сертификати и др., необходими за проверяване съответствието на машината със съществените изисквания;

г) документацията относно оценката на рисковете, описваща прилаганата процедура, включително:

аа) списък на съществените изисквания, които се прилагат към машината;

бб) описание на прилаганите защитни мерки за премахване на установените опасности или за тяхното намаляване и при необходимост - указание на свързаните с машината остатъчни рискове;

д) използваните стандарти и други технически спецификации, като се уточняват обхващаните от тези стандарти съществени изисквания;

е) всички протоколи, които представят резултати от изпитванията, извършени или от производителя, или от орган, избран от производителя или от неговия упълномощен представител;

ж) копие на инструкциите за машината;

з) когато е необходимо - декларации за вграждане на вградените частично комплектувани машини и съответните инструкции за вграждането им;

и) когато е необходимо - копия на ЕО декларациите за съответствие на машини или други продукти, вградени в нея;

к) копие на ЕО декларацията за съответствие.

1.2. При серийно производство на машини да се опишат вътрешните мерки, които са въведени, за да се осигури съответствието им с разпоредбите на наредбата.

Производителят извършва необходимите изследвания и изпитвания на компонентите, принадлежностите или на цялата машина, за да се определи дали тя чрез своя проект или конструкция може да бъде сглобявана и пускана в експлоатация напълно безопасно. Съответните протоколи и резултати се прилагат към техническото досие.

2. Техническото досие по т. 1 трябва да бъде на разположение на органите по надзор на пазара за период най-малко 10 години от датата на производство на машината или в случай на серийно производство - от датата на производство на последната бройка.

Техническото досие може да не се намира на територията на Общността. То може да не

бъде постоянно на разположение в материална наличност, но трябва да може да бъде възстановено и предоставено на разположение в срок, който е в съответствие с неговата сложност, от лицето, посочено в ЕО декларацията за съответствие.

В техническото досие не се включват подробни планове или всяка друга специфична информация относно използваните при производството на машините съставни модули, освен ако информацията за тях е необходима за проверка на съответствието на машината със съществените изисквания.

3. Непредставянето на техническото досие след подаване на надлежно мотивирано искане от националните органи по надзор на пазара е основателна причина за възникване на съмнение за съответствието на машината със съществените изисквания.

Част Б. Техническа документация на частично комплектуваните машини

Техническата документация на частично комплектуваните машини дава възможност за преценка за изискванията на наредбата, които са приложени и изпълнени. Тя обхваща проектирането, производството и действието на частично комплектуваната машина в степен, необходима за оценяване на съответствието ѝ със съществените изисквания. Документацията се съставя на един или на няколко от официалните езици на Общността.

1. Техническата документация включва следните документи:

1.1. Конструктивно досие, което съдържа:

а) чертеж на частично комплектуваната машина, както и чертежи на управляващите вериги;

б) подробни и пълни чертежи, придружени от изчислителни записки, резултати от изпитвания, сертификати и др., необходими за проверяване съответствието на частично комплектуваната машина с приложените съществени изисквания;

в) документацията относно оценката на рисковете, описваща прилаганата процедура, включително:

аа) списък на съществените изисквания, които са приложени и са изпълнени;

бб) описание на прилаганите защитни мерки за премахване на установените опасности или за тяхното намаляване и при необходимост - указание на остатъчните рискове;

вв) използваните стандарти и други технически спецификации, като се уточняват съществените изисквания, обхванати от тези стандарти;

гг) всички протоколи, които представят резултати от изпитванията, извършени или от производителя, или от орган, избран от производителя или от неговия упълномощен представител;

дд) копие на инструкцията за вграждане на частично комплектуваната машина.

1.2. В случаите на серийно производство се включват вътрешните мерки, които ще бъдат приложени, за да се гарантира, че частично комплектуваната машина е в съответствие с прилаганите съществени изисквания.

Производителят извършва необходимите изследвания и изпитвания на компонентите, принадлежностите или на цялата частично комплектувана машина, за да се определи дали проектът или конструкцията ѝ позволяват да бъде сглобявана и използвана напълно безопасно. Съответните протоколи и резултати се прилагат към техническото досие.

Техническата документация трябва да бъде на разположение на органите по надзор на пазара за период най-малко 10 години от датата на производство на частично комплектуваната машина или в случай на серийно производство - от датата на производство на последната бройка, като им бъде предоставяна при поискване. Техническата документация може да не се намира на територията на Общността. Тя може да не бъде постоянно на разположение в материална наличност, а да може да бъде възстановена и предоставена от лицето, посочено в декларацията за вграждане.

Непредставянето на техническата документация след подаване на надлежно мотивирано искане от органите по надзор на пазара е основателна причина за възникване на съмнение в съответствието на частично комплектуваната машина с приложените и удостоверени съществени изисквания.

Приложение № 6 към чл. 208

Вътрешен производствен контрол

1. "Вътрешен производствен контрол" е процедура, при която производителят или неговият упълномощен представител, като изпълнява задълженията по т. 2 и 3, осигурява и декларира, че съответната машина отговаря на приложимите за нея изисквания на наредбата.

2. Производителят или неговият упълномощен представител изготвя техническото досие съгласно приложение № 5, част А за всеки представителен тип на съответната серия.

3. Производителят осигурява и гарантира, че по време на производствения процес произвежданите машини отговарят на техническото досие съгласно приложение № 5, част А и на изискванията на наредбата.

Приложение № 7 към чл. 209, т. 2

ЕО изследване на типа

"ЕО изследване на типа" е процедура, чрез която нотифицираният орган се уверява и потвърждава, че представителен образец на машината, посочена в приложение № 2, наричан по-нататък "тип", отговаря на изискванията на наредбата.

1. Производителят или неговият упълномощен представител изготвя за всеки тип техническото досие съгласно приложение № 5, част А.

2. Производителят или неговият упълномощен представител подава до избран от него нотифициран орган заявление за ЕО изследване на типа, придружено със следната документация:

а) име и адрес на производителя, а при необходимост - и на неговия упълномощен представител;

б) декларация, че заявление за същия тип не е предоставено на друг нотифициран орган;

в) техническото досие.

Заявителят предоставя на нотифицирания орган типа. Нотифицираният орган може да поиска и други образци, когато това е необходимо за програмата за изпитване.

3. Нотифицираният орган:

3.1. Преглежда техническото досие, проверява дали типът е произведен в съответствие с него и установява елементите, които са проектирани в съответствие с приложимите изисквания на стандартите по чл. 6, ал. 2, както и елементите, които са проектирани, без да са приложени съответните изисквания на тези стандарти.

3.2. Извършва или възлага извършването на подходящите контролни проверки, измервания и изпитвания, за да провери дали приетите решения осигуряват съответствието със съществените изисквания на наредбата, когато не са приложени стандартите по чл. 6, ал. 2.

3.3. Извършва или възлага извършването на подходящите контролни проверки, измервания и изпитвания, за да провери дали стандартите по чл. 6, ал. 2 са действително приложени.

3.4. Съгласува със заявителя мястото, където ще се извършат необходимите контролни

проверки, измервания и изпитвания, за да се провери, че типът е произведен в съответствие с техническото досие.

4. Когато типът отговаря на изискванията на наредбата, нотифицираният орган издава на заявителя ЕО сертификат за изследване на типа. Сертификатът съдържа името и адреса на производителя и на неговия упълномощен представител, данните, необходими за идентифициране на одобрения тип, заключенията от проверката и условията, при които е издаден сертификатът. Копие от сертификата, свързаните с него документи и техническото досие се съхраняват от производителя и от нотифицирания орган за период 15 години считано от датата на издаването на сертификата.

5. Когато типът не отговаря на изискванията на наредбата, нотифицираният орган мотивирано отказва издаването на ЕО сертификат за изследване на типа. Той информира за това заявителя, другите нотифицирани органи и ДАМТН. В договора между заявителя и нотифицирания орган се предвижда процедура за обжалване.

6. Заявителят е длъжен да информира нотифицирания орган, който съхранява техническото досие, въз основа на което е издаден сертификатът за ЕО изследване на типа, за всички изменения на одобрения тип. Нотифицираният орган проверява измененията и потвърждава валидността на издадения сертификат за ЕО изследване на типа или издава нов сертификат, когато измененията могат да повлияят на съответствието на типа със съществените изисквания на наредбата или на предвидените условия за използването му.

7. Нотифицираният орган при поискване представя на Европейската комисия, на другите държави членки и на другите нотифицирани органи копие от издадените сертификати за ЕО изследване на типа. Когато искането е мотивирано, нотифицираният орган предоставя на Европейската комисия и на другите държави членки копие от техническата документация и от резултатите от проведените изследвания.

8. Досиетата и кореспонденцията, свързани с процедурата "ЕО изследване на типа", се съставят на официалния език на държавата членка, в която нотифицираният орган е установен, или на избран от него друг официален език на Общността.

9. Валидност на ЕО сертификата за изследване на типа:

9.1. Нотифицираният орган е отговорен за валидността на ЕО сертификата за изследване на типа. Той е длъжен да информира производителя за всяка значителна промяна, която би могла да повлияе на валидността на сертификата. Нотифицираният орган е длъжен да изтегля сертификатите, които вече не са валидни.

9.2. Производителят на съответната машина е длъжен постоянно да следи тя да съответства на нивото на технологиите.

9.3. По молба на производителя нотифицираният орган трябва да преразглежда валидността на издадения от него ЕО сертификат за изследване на типа на всеки 5 години.

Когато нотифицираният орган прецени, като отчита нивото на технологиите, че производителят отговаря на изискванията, той подновява валидността на сертификата за още 5 години.

Производителят и нотифицираният орган съхраняват за период 15 години считано от датата на издаване на подновения сертификат, копие от него, от техническото досие, както и от всички свързани с него документи.

9.4. Ако сертификатът за ЕО изследване на типа не бъде подновен, производителят преустановява пускането на пазара на съответната машина.

Приложение № 8 към чл. 209, т. 3

Пълно осигуряване на качеството

"Пълно осигуряване на качеството" е процедура за оценяване съответствието на машините, посочени в приложение № 2, които са произведени с прилагане на система за пълно осигуряване на качеството. Нотифицираният орган оценява и одобрява системата по качеството на производителя и упражнява надзор за нейното прилагане.

1. Производителят поддържа одобрена система по качеството за проектирането, производството, изходящия контрол и изпитванията съгласно т. 2 и подлежаща на надзора по т. 3.

2. Система по качеството

2.1. Производителят или неговият упълномощен представител подава заявление за оценяване на системата му по качеството пред избран от него нотифициран орган, което съдържа:

а) име и адрес на производителя, а при необходимост - и на неговия упълномощен представител;

б) местата на проектиране, производство, контрол, изпитване и складиране на машините;

в) техническото досие съгласно приложение № 5, част А, за един образец от всяка категория машини, посочени в приложение № 2, които възнамерява да произвежда;

г) документацията относно системата по качеството;

д) декларация, че не е подадено същото заявление до друг нотифициран орган.

2.2. Системата по качеството осигурява съответствието на машините с изискванията на наредбата. Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя за неговата система по качеството, трябва да са документирани в систематичен и хронологичен ред във формата на процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да дава възможност за недвусмислено интерпретиране на информацията за програмите по качеството, плановете по качеството, наръчниците по качеството и протоколите по качеството, както и да съдържа пълно описание на:

а) целите, които производителят си поставя за постигане на качеството, организационната структура, отговорностите и правомощията на ръководния персонал по отношение на проектирането и осигуряването на качеството на машините;

б) технически проектни спецификации, включително стандартите, които ще се прилагат, а когато стандартите по чл. 6, ал. 2 не са приложени изцяло - решенията, които ще се използват, за да се изпълнят съществените изисквания на наредбата;

в) процедурите за контрол и проверка на проектирането, методите и систематичните действия, които ще бъдат използвани по време на проектирането на машините, попадащи в обхвата на наредбата;

г) начините на производство, контрол и осигуряване на качеството, методите и систематичните действия, които ще бъдат използвани;

д) изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време на производството и след него, с посочване честотата на тяхното извършване;

е) записите по качеството, като доклади от проверките и данни от изпитванията, данни от калибрирането и доклади относно квалификацията на персонала;

ж) методите на проследяване правилното функциониране на системата по качеството с цел постигане желаното качество на проектирането и на машините.

2.3. Нотифицираният орган проверява системата по качеството, за да установи съответствието ѝ с изискванията по т. 2.2. Той приема за съответстващи на изискванията онези елементи на системата по качеството, които прилагат съответния хармонизиран стандарт.

В екипа от одитори трябва да има поне един член с опит в оценяването на съответната

технология, използвана при машините. Процедурата по оценяване включва посещение за контрол в производствените помещения. По време на оценяването екипът от одитори извършва преглед на техническото досие по т. 2.1, буква "в", за да се гарантира неговото съответствие с приложимите съществени изисквания за безопасност.

Решението на нотифицирания орган, което съдържа заключение от проверката и мотивирана оценка, се съобщава на производителя или на неговия упълномощен представител. При положителна оценка непосредствено до маркировката за съответствие производителят нанася идентификационния номер на нотифицирания орган. В договора между производителя и нотифицирания орган се предвижда процедура за обжалването му.

2.4. Производителят декларира, че ще изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, и гарантира за нейното точно и ефективно прилагане.

Производителят или неговият упълномощен представител е длъжен да информира нотифицирания орган, одобрил системата по качеството, за всяка планирана нейна промяна.

Нотифицираният орган оценява предложените промени и тяхното съответствие с изискванията на т. 2.2 или преценява, че е необходимо да се извърши ново оценяване, след което уведомява производителя за своето решение и му представя заключенията от проверката и мотивирана оценка.

3. Надзор под отговорността на нотифицирания орган

3.1. Целта на надзора е да осигури точното изпълнение на задълженията на производителя, произтичащи от одобрената система по качеството.

3.2. Производителят осигурява на нотифицирания орган достъп до местата за проектиране, производство, контрол, изпитвания и складиране и му предоставя необходимата информация:

а) документацията за системата по качеството;

б) записите по качеството, свързани със системата по качество в частта проектиране, които включват резултати от анализи, изчисления, изпитвания и др.;

в) записите по качеството, свързани със системата по качеството в частта производство, които включват протоколи от извършен контрол, доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на персонала и др.

3.3. Нотифицираният орган извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага одобрената система по качеството. Доклад от одита се предоставя на производителя. Честотата на извършване на тези одити трябва да е такава, че да се провежда ново пълно оценяване на всеки 3 години.

3.4. Нотифицираният орган може да извършва внезапни проверки при производителя. Необходимостта от внезапните проверки и тяхната честота се определят въз основа на процедура за проверки, поддържана от нотифицирания орган, в която са отчетени следните фактори:

а) резултатите от предишните проверки;

б) необходимостта от проверка на прилаганите коригиращи действия;

в) специалните условия, свързани с одобряването на системата по качеството, когато е приложимо;

г) значителните изменения в организацията на производствения процес или начините на производство.

По време на проверките нотифицираният орган може при необходимост да извършва или да възлага извършването на изпитвания с цел проверка на правилното функциониране на системата по качеството. Той предоставя на производителя доклад от проверката, както и протокол от изпитването, ако такова е извършено.

4. Производителят или неговият упълномощен представител съхранява за период 10

години от датата на производство следната документация, която при поискване предоставя на органите за надзор на пазара:

а) документацията по т. 2.1;

б) решенията и докладите на нотифицирания орган по т. 2.4, трети абзац, както и по т. 3.3 и 3.4.

Приложение № 9 към § 2

Таблица за съответствие (1)

Директива 98/37/ЕО	Директива 2006/42/ЕО
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1
Член 1, параграф 1	буква "а" Член 2, букви "а" и "б"
Член 1, параграф 2	буква "б" Член 2, буква "в"
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 2
Член 1, параграф 4	Член 3
Член 1, параграф 5	-
Член 2, параграф 1	Член 4, параграф 1
Член 2, параграф 2	Член 15
Член 2, параграф 3	Член 6, параграф 3
Член 3	Член 5, параграф 1, буква "а"
Член 4, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 4, параграф 2, алинея първа	Член 6, параграф 2
Член 4, параграф 2, алинея втора	-
Член 4, параграф 3	-
Член 5, параграф 1, алинея първа	Член 7, параграф 1
Член 5, параграф 1, алинея втора	-
Член 5, параграф 2, алинея първа	Член 7, параграфи 2 и 3
Член 5, параграф 2, алинея последна	-
Член 5, параграф 3	Член 7, параграф 4
Член 6, параграф 1	Член 10
Член 6, параграф 2	Член 22
Член 7, параграф 1	Член 11, параграфи 1 и 2
Член 7, параграф 2	Член 11, параграфи 3 и 4
Член 7, параграф 3	Член 11, параграф 4

Член 7, параграф 4	Член 11, параграф 5
Член 8, параграф 1, алинея първа	Член 5, параграф 1, буква "д" и член 12, параграф 1
Член 8, параграф 1, алинея втора	Член 5, параграф 1, буква "е"
Член 8, параграф 2, буква "а"	Член 12, параграф 2
Член 8, параграф 2, буква "б"	Член 12, параграф 4
Член 8, параграф 2, буква "в"	Член 12, параграф 3
Член 8, параграф 3	-
Член 8, параграф 4	-
Член 8, параграф 5	-
Член 8, параграф 6	Член 5, параграф 4
Член 8, параграф 7	-
Член 8, параграф 8	-
Член 9, параграф 1, алинея първа	Член 14, параграф 1
Член 9, параграф 1, алинея втора	Член 14, параграф 4
Член 9, параграф 2	Член 14, параграфи 3 и 5
Член 9, параграф 3	Член 14, параграф 8
Член 10, параграфи 1 - 3	Член 16, параграфи 1 - 3
Член 10, параграф 4	Член 17
Член 11	Член 20
Член 12	Член 21
Член 13, параграф 1	Член 26, параграф 2
Член 13, параграф 2	-
Член 14	-
Член 15	Член 28
Член 16	Член 29
Приложение I - Предварителна бележка 1	Приложение I - Общи принципи, т. 2
Приложение I - Предварителна бележка 2	Приложение I - Общи принципи, т. 3
Приложение I - Предварителна бележка 3	Приложение I - Общи принципи, т. 4
Приложение I, част 1	Приложение I, част 1
Приложение I, т. 1.1	Приложение I, т. 1.1
Приложение I, т. 1.1.1	Приложение I, т. 1.1.1
Приложение I, т. 1.1.2	Приложение I, т. 1.1.2

Приложение I, т. 1.5.6	Приложение I, т. 1.5.6
Приложение I, т. 1.5.7	Приложение I, т. 1.5.7
Приложение I, т. 1.5.8	Приложение I, т. 1.5.8
Приложение I, т. 1.5.9	Приложение I, т. 1.5.9
Приложение I, т. 1.5.10	Приложение I, т. 1.5.10
Приложение I, т. 1.5.11	Приложение I, т. 1.5.11
Приложение I, т. 1.5.12	Приложение I, т. 1.5.12
Приложение I, т. 1.5.13	Приложение I, т. 1.5.13
Приложение I, т. 1.5.14	Приложение I, т. 1.5.14
Приложение I, т. 1.5.15	Приложение I, т. 1.5.15
Приложение I, т. 1.6	Приложение I, т. 1.6
Приложение I, т. 1.6.1	Приложение I, т. 1.6.1
Приложение I, т. 1.6.2	Приложение I, т. 1.6.2
Приложение I, т. 1.6.3	Приложение I, т. 1.6.3
Приложение I, т. 1.6.4	Приложение I, т. 1.6.4
Приложение I, т. 1.6.5	Приложение I, т. 1.6.5
Приложение I, т. 1.7	Приложение I, т. 1.7
Приложение I, т. 1.7.0	Приложение I, т. 1.7.1.1
Приложение I, т. 1.7.1	Приложение I, т. 1.7.1.2
Приложение I, т. 1.7.2	Приложение I, т. 1.7.2
Приложение I, т. 1.7.3	Приложение I, т. 1.7.3
Приложение I, т. 1.7.4	Приложение I, т. 1.7.4
Приложение I, т. 1.7.4, буквы "б" и "з"	Приложение I, т. 1.7.4.1
Приложение I, т. 1.7.4, буквы "а" и "в" и "д" - "ж"	Приложение I, т. 1.7.4.2
Приложение I, т. 1.7.4, буква "г"	Приложение I, т. 1.7.4.3
Приложение I, часть 2	Приложение I, часть 2
Приложение I, т. 2.1	Приложение I, т. 2.1
Приложение I, т. 2.1, параграф 1	Приложение I, т. 2.1.1
Приложение I, т. 2.1, параграф 2	Приложение I, т. 2.1.2
Приложение I, т. 2.2	Приложение I, т. 2.2
Приложение I, т. 2.2, параграф 1	Приложение I, т. 2.2.1
Приложение I, т. 2.2, параграф 2	Приложение I, т. 2.2.1.1
Приложение I, т. 2.3	Приложение I, т. 2.3
Приложение I, часть 3	Приложение I, часть 3
Приложение I, т. 3.1	Приложение I, т. 3.1

Приложение I, т. 3.1.1
Приложение I, т. 3.1.2
Приложение I, т. 3.1.3
Приложение I, т. 3.2
Приложение I, т. 3.2.1

Приложение I, т. 3.2.2

Приложение I, т. 3.2.3
Приложение I, т. 3.3
Приложение I, т. 3.3.1
Приложение I, т. 3.3.2
Приложение I, т. 3.3.3
Приложение I, т. 3.3.4
Приложение I, т. 3.3.5
Приложение I, т. 3.4
Приложение I, т. 3.4.1,
параграф 1
Приложение I, т. 3.4.1,
параграф 2
Приложение I, т. 3.4.2
Приложение I, т. 3.4.3
Приложение I, т. 3.4.4
Приложение I, т. 3.4.5
Приложение I, т. 3.4.6
Приложение I, т. 3.4.7
Приложение I, т. 3.4.8
Приложение I, т. 3.5
Приложение I, т. 3.5.1
Приложение I, т. 3.5.2
Приложение I, т. 3.5.3
Приложение I, т. 3.6
Приложение I, т. 3.6.1
Приложение I, т. 3.6.2
Приложение I, т. 3.6.3
Приложение I, т. 3.6.3,
буква "а"
Приложение I, т. 3.6.3,
буква "б"
Приложение I, част 4
Приложение I, т. 4.1
Приложение I, т. 4.1.1
Приложение I, т. 4.1.2

Приложение I, т. 3.1.1
Приложение I, т. 1.1.4
Приложение I, т. 1.1.5
Приложение I, т. 3.2
Приложение I,
точки 1.1.7 и 3.2.1
Приложение I,
точки 1.1.8 и 3.2.2
Приложение I, т. 3.2.3
Приложение I, т. 3.3
Приложение I, т. 3.3.1
Приложение I, т. 3.3.2
Приложение I, т. 3.3.3
Приложение I, т. 3.3.4
Приложение I, т. 3.3.5
Приложение I, т. 3.4

Приложение I, т. 1.3.9

Приложение I, т. 3.4.1
Приложение I, т. 1.3.2
Приложение I, т. 3.4.3
Приложение I, т. 3.4.4
Приложение I, т. 3.4.5
Приложение I, т. 3.4.6
Приложение I, т. 3.4.7
Приложение I, т. 3.4.2
Приложение I, т. 3.5
Приложение I, т. 3.5.1
Приложение I, т. 3.5.2
Приложение I, т. 3.5.3
Приложение I, т. 3.6
Приложение I, т. 3.6.1
Приложение I, т. 3.6.2
Приложение I, т. 3.6.3

Приложение I, т. 3.6.3.1

Приложение I, т. 3.6.3.2
Приложение I, част 4
Приложение I, т. 4.1
Приложение I, т. 4.1.1
Приложение I, т. 4.1.2

Приложение I, т. 4.1.2.1
Приложение I, т. 4.1.2.2
Приложение I, т. 4.1.2.3
Приложение I, т. 4.1.2.4
Приложение I, т. 4.1.2.5
Приложение I, т. 4.1.2.6
Приложение I, т. 4.1.2.7
Приложение I, т. 4.1.2.8
Приложение I, т. 4.2
Приложение I, т. 4.2.1
Приложение I, т. 4.2.1.1
Приложение I, т. 4.2.1.2
Приложение I, т. 4.2.1.3
Приложение I, т. 4.2.1.4
Приложение I, т. 4.2.2
Приложение I, т. 4.2.3

Приложение I, т. 4.2.4
Приложение I, т. 4.3
Приложение I, т. 4.3.1
Приложение I, т. 4.3.2
Приложение I, т. 4.3.3
Приложение I, т. 4.4
Приложение I, т. 4.4.1
Приложение I, т. 4.4.2
Приложение I, част 5
Приложение I, т. 5.1
Приложение I, т. 5.2
Приложение I, т. 5.3
Приложение I, т. 5.4
Приложение I, т. 5.5
Приложение I, т. 5.6
Приложение I, т. 5.7
Приложение I, част 6
Приложение I, т. 6.1
Приложение I, т. 6.1.1

Приложение I, т. 6.1.2
Приложение I, т. 6.1.3
Приложение I, т. 6.2
Приложение I, т. 6.2.1
Приложение I, т. 6.2.2
Приложение I, т. 6.2.3
Приложение I, т. 6.3

Приложение I, т. 4.1.2.1
Приложение I, т. 4.1.2.2
Приложение I, т. 4.1.2.3
Приложение I, т. 4.1.2.4
Приложение I, т. 4.1.2.5
Приложение I, т. 4.1.2.6
Приложение I, т. 4.1.2.7
Приложение I, т. 1.5.16
Приложение I, т. 4.2
-
Приложение I, т. 1.1.7
Приложение I, т. 1.1.8
Приложение I, т. 4.2.1
Приложение I, т. 4.2.2
Приложение I, т. 4.2.3
Приложение I, т. 4.1.2.7
и 4.1.2.8.2
Приложение I, т. 4.1.3
Приложение I, т. 4.3
Приложение I, т. 4.3.1
Приложение I, т. 4.3.2
Приложение I, т. 4.3.3
Приложение I, т. 4.4
Приложение I, т. 4.4.1
Приложение I, т. 4.4.2
Приложение I, част 5
Приложение I, т. 5.1
Приложение I, т. 5.2
-
Приложение I, т. 5.3
Приложение I, т. 5.4
Приложение I, т. 5.5
Приложение I, т. 5.6
Приложение I, част 6
Приложение I, т. 6.1
Приложение I, т. 4.1.1,
буква "ж"
Приложение I, т. 6.1.1
Приложение I, т. 6.1.2
Приложение I, т. 6.2
Приложение I, т. 6.2
Приложение I, т. 6.2
Приложение I, т. 6.2
Приложение I, т. 6.3.1
Приложение I, т. 6.3.2

Приложение I, т. 6.3.1	Приложение I, т. 6.3.2, параграф 3
Приложение I, т. 6.3.2	Приложение I, т. 6.3.2, параграф 4
Приложение I, т. 6.3.3	Приложение I, т. 6.3.2, параграф 1
Приложение I, т. 6.4.1	Приложение I, т. 4.1.2.1, 4.1.2.3 и 6.1.1
Приложение I, т. 6.4.2	Приложение I, т. 6.3.1
Приложение I, т. 6.5	Приложение I, т. 6.5
Приложение II, части А и Б	Приложение II, част 1, точка А
Приложение II, част В	-
Приложение III	Приложение III
Приложение IV.A.1 (т. 1.1 - 1.4)	Приложение IV.1 (т. 1.1 - 1.4)
Приложение IV.A.2	Приложение IV.2
Приложение IV.A.3	Приложение IV.3
Приложение IV.A.4	Приложение IV.4 (т. 4.1 и 4.2)
Приложение IV.A.5	Приложение IV.5
Приложение IV.A.6	Приложение IV.6
Приложение IV.A.7	Приложение IV.7
Приложение IV.A.8	Приложение IV.8
Приложение IV.A.9	Приложение IV.9
Приложение IV.A.10	Приложение IV.10
Приложение IV.A.11	Приложение IV.11
Приложение IV.A.12 (първо и второ тире)	Приложение IV.12 (т. 12.1 и 12.2)
Приложение IV.A.12 (трето тире)	-
Приложение IV.A.13	Приложение IV.13
Приложение IV.A.14, първа част	Приложение IV.15
Приложение IV.A.14, втора част	Приложение IV.14
Приложение IV.A.15	Приложение IV.16
Приложение IV.A.16	Приложение IV.17
Приложение IV.A.17	-
Приложение IV.B.1	Приложение IV.19
Приложение IV.B.2	Приложение IV.21
Приложение IV.B.3	Приложение IV.20
Приложение IV.B.4	Приложение IV.22

Приложение IV.B.5	Приложение IV.23
Приложение V, т. 1	-
Приложение V, т. 2	-
Приложение V, т. 3, алинея първа, буква "а"	Приложение VII, част А, т. 1, алинея първа, буква "а"
Приложение V, т. 3, алинея първа, буква "б"	Приложение VII, част А, т. 1, алинея първа, буква "б"
Приложение V, т. 3, алинея втора	Приложение VII, част А, т. 1, алинея втора
Приложение V, т. 3, алинея трета	Приложение VII, част А, т. 3
Приложение V, т. 4, буква "а"	Приложение VII, част А, т. 2, алинеи втора и трета
Приложение V, т. 4, буква "б"	Приложение VII, част А, т. 2, алинея първа
Приложение V, т. 4, буква "в"	Приложение VII, част А, въведение
Приложение VI, т. 1	Приложение IX, въведение
Приложение VI, т. 2	Приложение IX, т. 1 и 2
Приложение VI, т. 3	Приложение IX, т. 3
Приложение VI, т. 4, алинея първа	Приложение IX, т. 4, алинея първа
Приложение VI, т. 4, алинея втора	Приложение IX, т. 7
Приложение VI, т. 5	Приложение IX, т. 6
Приложение VI, т. 6, изречение първо	Приложение IX, т. 5
Приложение VI, т. 6, изречения второ и трето	Член 14, параграф 6
Приложение VI, т. 7	Приложение IX, т. 8
Приложение VII, т. 1	Приложение XI, т. 1
Приложение VII, т. 2	Приложение XI, т. 2
Приложение VII, т. 3	Приложение XI, т. 3
Приложение VII, т. 4	Приложение XI, т. 4
Приложение VII, т. 5	Приложение XI, т. 5
Приложение VII, т. 6	Приложение XI, т. 6
Приложение VII, т. 7	Приложение XI, т. 7
Приложение VIII	-
Приложение IX	-

(1) Тази таблица показва връзката между частите от Директива 98/37/ЕО и частите от настоящата директива, които третираат един и същ въпрос. Въпреки това не е задължително съдържанието им да е идентично.

